Pensioenfonds atos

Jaarverslag 2024

Rijswijk, 13 juni 2025

Inhoudsopgave

Bestuursverslag

1.	**Voorwoord**		**5**
2.	**Kerncijfers**		**6**
3.	**Profiel Stichting Pensioenfonds Atos**		**7**
	3.1	Missie, visie en strategie	7
	3.2	Stichting Pensioenfonds Atos	8
	3.3	Uitvoeringsovereenkomst en de ABTN	8
	3.4	Ontwikkelingen bij het fonds	9
	3.5	Voor het fonds relevante externe ontwikkelingen	15
4.	**Verantwoording en toezicht**		**16**
	4.1	Bestuur	16
	4.2	Raad van Toezicht	16
	4.3	Verantwoordingsorgaan	21
	4.4	Naleving Code pensioenfondsen	28
	4.5	Toezicht en toezichteisen	30
	4.6	Bestuursmodel	30
5.	**Vermogensbeheer**		**33**
	5.1	Evaluatie financieel beleidskader	33
	5.2	Beleidsontwikkelingen	34
	5.3	Resultaten beleggingen	34
	5.4	ESG-beleid	35
	5.5	(Externe) rapportages en beleggingsadviescommissie	36
	5.6	Beleggingen voor risico (gewezen) deelnemer	37
6.	**Risicomanagement en compliance**		**38**
	6.1	Risicomanagement	38
	6.2	Compliance	39
7.	**Vaststelling jaarrekening 2024**		**41**

Jaarrekening

1. Balans per 31 december 43
2. Staat van baten en lasten 44
3. Kasstroomoverzicht 46
4. Algemene toelichting 47
5. Toelichting op de balans 56
6. Toelichting op de staat van baten en lasten 77

Overige gegevens

1. Uitvoeringsovereenkomst 86
2. Actuariële verklaring 87
3. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 89

Bijlage

1. Verloopstaat deelnemers 96

Pensioenfonds atos

Bestuursverslag 2024

1. Voorwoord

2024 was opnieuw een jaar van belangrijke besluiten en ontwikkelingen voor Stichting Pensioenfonds Atos. Financieel gezien was het een goed jaar voor het fonds: de dekkingsgraad is toegenomen, wat de financiële positie van het fonds heeft versterkt.

Het fonds zal niet overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel, omdat de sociale partners ervoor gekozen hebben geen verzoek in te dienen tot invaren. Dat betekent dat het fonds, onder de huidige omstandigheden, het bestaande pensioencontract voortzet.

Het bestuur heeft in 2024 een onderzoek gestart naar de best passende toekomstige uitvoering van het fonds. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de vraag of, en zo ja hoe lang, het fonds zelfstandig kan blijven bestaan. De uitkomsten van dit onderzoek worden in de loop van 2025 verwacht. We houden onze deelnemers en gepensioneerden vanzelfsprekend goed op de hoogte van de voortgang.

Het bestuur wil van deze gelegenheid gebruikmaken om het Verantwoordingsorgaan, de Raad van Toezicht en de sleutelfunctiehouders te bedanken voor de constructieve samenwerking en hun betrokken en kritische inbreng gedurende het afgelopen jaar.

Tot slot spreken we onze dank uit aan Christiaan Tromp, wiens bestuurstermijn in 2024 is eindigde. Zijn inzet en deskundigheid zijn van grote waarde geweest voor het fonds, en we wensen hem alle goeds voor de toekomst.

Met vriendelijke groet,

Sako Zeverijn,
Voorzitter van het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Atos

2. Kerncijfers

	2024	2023	2022	2021	2020
Beleidsdekkingsgraad (in %)	**126,0**	**121,8**	115,4	103,3	92,8
Belegd vermogen (€ miljoenen)	**2.602**	**2.458**	2.309	2.761	2.776
Verplichtingen (€ miljoenen)	**2.059**	**2.047**	1.910	2.651	2.873
Pensioenuitkeringen (in € 1.000)					
Ouderdomspensioen	**55.635**	**51.771**	46.826	44.009	40.842
Nabestaandenpensioen	**7.071**	**6.763**	6.034	5.862	5.493
Arbeidsongeschiktheidspensioen	**284**	**165**	206	320	288
Overige (afkopen)	**92**	**108**	52	69	71
Toeslag (in %)					
Gegeven toeslag	**0,71**	**4,14**	0,0	0,0	0,0
Ambitie: 100% CPI-afgeleid (okt.-okt.)	**2,6**	**16,9**	3,3	1,1	1,7
Uitvoeringskosten					
Vermogensbeheerskosten	**0,23**	**0,41**	0,35	0,32	0,27
Transactiekosten	**0,04**	**0,32**	0,34	0,24	0,15
Totale kosten vermogensbeheer (in % gemiddeld belegd vermogen)	**0,27**	**0,73**	0,69	0,56	0,42
Kosten pensioenadministratie per normdeelnemer (in €)	**442**	**400**	328	287	383
Totale kosten als % van het gemiddeld belegd vermogen (exclusief transactiekosten)	**0,31**	**0,49**	0,40	0,36	0,31
Premiebijdragen (in € 1.000)					
Werkgever	**307***	**275***	2.398	29	352
Werknemers	**-**	**-**	-	-	-
Gewezen deelnemers met voortzetting**	**70**	**78**	86	96	104
Gewezen deelnemers	**11.230**	**11.747**	12.186	12.674	13.090
Pensioengerechtigden	**4.405**	**4.094**	3.782	3.457	3.114
Totaal deelnemers	***15.705***	***15.919***	*16.054*	*16.227*	*16.308*
Pensioengerechtigden per soort					
Ouderdomspensioen	**3.773**	**3.487**	3.216	2.925	2.614
Nabestaandenpensioen	**557**	**607**	566	532	500
Arbeidsongeschiktheidspensioen	**21**	**27**	30	35	40

* Betreft C&P- en ICI-koopsommen en ING-BP stortingen.
** Betreft (partieel en volledig) arbeidsongeschikten.

3. Profiel Stichting Pensioenfonds Atos

3.1 Missie, visie en strategie

Missie

Stichting Pensioenfonds Atos (SPA) stelt zich ten doel pensioenen te verstrekken ten behoeve van (gewezen) werknemers van Atos en hun nabestaanden. SPA streeft naar duurzame toeslagverlening (indexatie) op pensioenen welke voortvloeien uit uitkeringsovereenkomsten van de gewezen deelnemers van (ten minste) 100% van de "CPI-Huishoudens afgeleid" en naar optimale pensioenen welke voortvloeien uit premieovereenkomsten van de deelnemers.

Visie

SPA organiseert het vermogensbeheer zodanig dat de duurzame toeslagverlening gehaald kan worden en houdt daarbij rekening met de looptijd van de verplichtingen om de pensioenen op de overeengekomen momenten uit te betalen. SPA wil als 'gesloten' pensioenfonds een betrouwbaar én sober fonds zijn: betrouwbaar in de levering van pensioenen, sober in de franje daar rondom. SPA vindt effectiviteit en efficiency de belangrijkste criteria voor de administratie van de pensioenverplichtingen aan de gewezen deelnemers en van de uitkering van pensioenen. SPA informeert de gewezen deelnemers op heldere wijze over hun rechten, voor hen relevante regelgeving en over de implicaties daarvan; daarbij hanteert SPA de voorgeschreven communicatiemiddelen en -methoden, zonder onnodige kosten te maken. Tevens wil SPA een goede verstandhouding waarborgen met het Verantwoordingsorgaan, de relevante toezichthouders en de voormalige sponsor (Atos), waarbij het fonds zijn onafhankelijke positie niet uit het oog verliest.

Strategie

SPA ziet als belangrijkste onderdeel van de uitvoering en realisatie van haar missie en visie het vermogensbeheer zo te organiseren dat het leidt tot kapitaalbehoud en duurzame toeslagverlening, met inachtneming van risicoprofiel fonds en risicohouding en binnen de kaders van de Pensioenwet en toepasselijke regelgeving. Daartoe heeft SPA een beleggingsbeleid geformuleerd en vastgelegd in de ABTN, het Strategische beleggingsbeleid en het beleggingsjaarplan. SPA onderscheidt twee doelportefeuilles waarvan de return portefeuille (RP) tot doel heeft om (ten minste) meer rendement te maken dan de vastgelegde rendementsbenchmark met een maximum aandeel van het vermogen in zakelijke waarden (na mapping) binnen de randvoorwaarde van een VEV van maximaal 22,5%. De matchingportefeuille (MP) heeft tot doel om de UFR-rente van de verplichtingen te matchen met een dynamisch percentage op lange termijn en met een minimum van 20%. In het jaarverslag van 2023 werd de matchingportefeuille Risk Control Portefeuille genoemd.

Het bestuur is er in 2024 niet in geslaagd het in de missie opgenomen doel te bereiken om een duurzame toeslagverlening op de pensioenen van (ten minste) 100% van de CPI-afgeleid te realiseren. De beleidsdekkingsgraad was daarvoor onvoldoende hoog. Per 1 januari 2024 zijn de pensioenen met 0,71% verhoogd.

3.2 Stichting Pensioenfonds Atos

Sinds 1 januari 2014 is SPA een gesloten fonds. Er treden sinds die datum geen nieuwe deelnemers meer toe tot het pensioenfonds en er vindt alleen pensioenopbouw plaats voor een beperkt aantal arbeidsongeschikte medewerkers.

SPA heeft geen uitvoeringsovereenkomst met de onderneming Atos in Nederland. Wel zijn er afspraken tussen SPA en de onderneming over informatie-uitwisseling en heeft overleg plaatsgevonden over de nieuwe Pensioenwet. De uitvoering van de pensioenregeling, het beheer van het vermogen, de financiële administratie en de meeste rapportageverplichtingen van Stichting Pensioenfonds Atos zijn ondergebracht bij externe, professionele partijen.

In de pensioenreglementen van SPA zijn de rechten en plichten die voortvloeien uit de oude, indertijd geldende, pensioenovereenkomst vastgelegd. De algemene doelstelling van SPA is om de uit de voormalige pensioenovereenkomst voortvloeiende pensioenregeling en pensioenreglementen in overeenstemming met de Pensioenwet na te komen en uit te voeren voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

De pensioenregeling van SPA voorziet in een ouderdomspensioen en onder voorwaarden een nabestaanden-pensioen. De pensioenregeling is een hybride regeling die bestaat uit een middelloonregeling (ATOS ML) en een beschikbare premieregeling (ATOS BP). De middelloonregeling gold voor werknemers met een inkomen tot € 43.356 per jaar (in 2013). Daarboven gold de beschikbare premieregeling.

ATOS ML kent een voorwaardelijke indexatie. Het Bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks over de mogelijke verhoging van de pensioenrechten en – aanspraken. De beslissing is afhankelijk van de financiële situatie bij het pensioenfonds. De indexatieambitie is 100% van de stijging van de consumentenindex zonder belastingeffecten, genaamde CPI-afgeleid.

3.3 Uitvoeringsovereenkomst en de ABTN

De uitvoeringsovereenkomst met de werkgever Atos werd per 27 november 2014 door de werkgever opgezegd. Atos heeft een nieuwe pensioenregeling, maar blijft op basis van bepaalde afspraken nog betrokken bij het fonds. Atos heeft namelijk een betaalverplichting voor de C&P garantie. Dit betreft een toeslag voor een groep oud-Philips medewerkers.

Het pensioenfonds helpt de werkgever bij het afhandelen van enkele arbeidsvoorwaarden van huidig en voormalig personeel van Atos. Dit betreft een aanvulling op de AOW voor voormalige expats en het betalen van een bijdrage in de ziektekostenpremies voor een groep gepensioneerden die deze toezegging hebben van Atos. De ontwikkelingen bij Atos zijn alleen nog van belang voor zover het deze aspecten betreft en voor zover Atos, of de opvolging van Atos, wel of niet veel personeel blijft afstoten of kwijtraakt. Dit laatste bepaalt immers voor een groot deel de mate waarin er nog waardeoverdrachten (kunnen) plaatsvinden en dus het tempo waarin het aantal betrokkenen bij het fonds afneemt.

Het bestuur van het pensioenfonds volgt ontwikkelingen binnen Atos op de voet omdat het fonds nog steeds een aantal arbeidsvoorwaardelijke toezeggingen voor de werkgever uitvoert. De uitvoering kan alleen geschieden als de werkgever de daartoe benodigde middelen verstrekt.

In 2024 is de Actuariële en Bedrijfs Technische Nota (ABTN) herzien, met daarin de centrale criteria op basis waarvan het (financieel) beleid van het pensioenfonds wordt gevoerd. De ABTN is geplaatst op de website van het fonds.

3.4 Ontwikkelingen bij het fonds

3.4.1 Beleidsdekkingsgraad en financiële positie

De actuele dekkingsgraad is toegenomen van 122,3% naar 127,6% en de beleidsdekkingsgraad is toegenomen van 121,8% naar 126,0%. De beleidsdekkingsgraad is boven het vereist eigen vermogen en daarom hoeft er geen herstelplan te worden ingediend bij DNB. In de grafiek hieronder staat de ontwikkeling van de afgelopen twee jaar van de actuele dekkingsgraad (blauw), de beleidsdekkingsgraad (groen), het vereist eigen vermogen (VEV - geel) en het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV - rood).

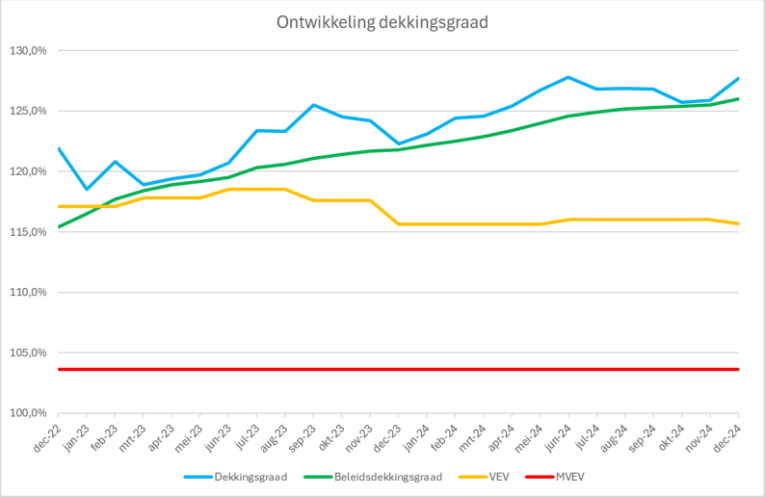

De ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
Dekkingsgraad begin boekjaar	**122,3%**	**121,9%**
M1: premie	0,0%	0,0%
M2: uitkeringen	0,7%	0,7%
M3: toeslagen	-0,8%	- 4,2%
M4: rentetermijnstructuur	-1,3%	- 4,2%
M5: rendement	5,8%	8,2%
M6: overig	0,9%	- 0,1%
Dekkingsgraad einde boekjaar	127,6%	122,3%

Het actuarieel totaalresultaat was positief in 2024. De drie belangrijkste mutaties waren als volgt. Twee mutaties zorgden voor een daling van de dekkingsgraad, namelijk het pensioenfonds heeft de pensioenen verhoogd met

0,71% (M3: toeslagen) en de rekenrente is licht gedaald van 2,4% naar 2,2% (M4: rentetermijnstructuur). Daarnaast heeft het rendement op beleggingen, dat hoger was dan de interest die benodigd was voor de verplichtingen, (M5: rendement) gezorgd voor een stijging van de dekkingsgraad.

3.4.2 Meerjarige financiële overzichten

Hieronder is de lange termijn ontwikkeling van de dekkingsgraad van het pensioenfonds weergegeven. De zwarte lijn is de dekkingsgraad waarbij vanaf 1 januari 2015 de beleidsdekkingsgraad wordt gehanteerd. Daarnaast staat het rendement en de ontwikkeling van de verplichtingen aangegeven. De ontwikkeling van de verplichtingen staan genoteerd als een toename (positief) of afname (negatief). Bij een stijging van de rente daalt de pensioen-verplichting en dit leidt tot een hogere dekkingsgraad.

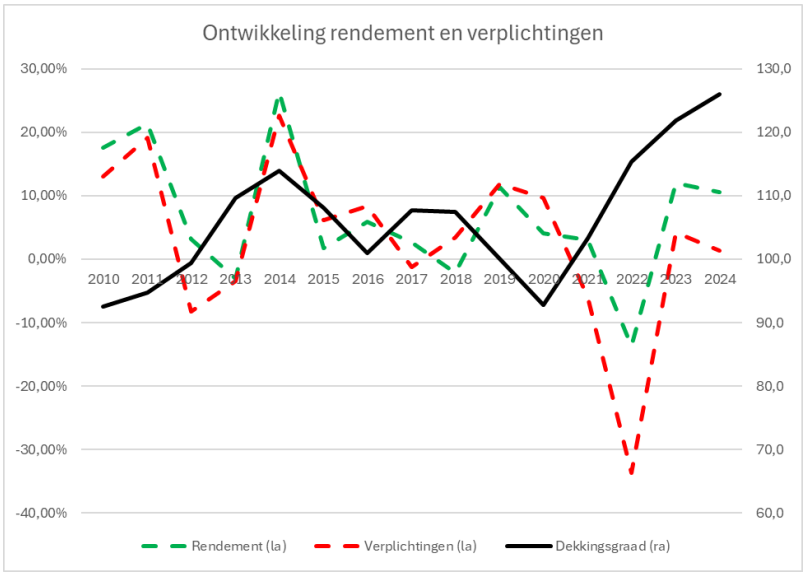

3.4.3 Jaarlijkse haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets is een wettelijk voorgeschreven berekening die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet van het pensioenfonds, het verwacht pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. De haalbaarheidstoets houdt sociale partners, fondsbestuur en overige fondsorganen een spiegel voor over de gevolgen van het geformuleerde beleid. Vanuit de huidige financiële situatie wordt berekend wat het verwachte pensioenresultaat is en de maximale afwijking van het pensioenresultaat in een "slecht weer"-scenario.

Het pensioenfonds heeft bepaald dat het verwachte pensioenresultaat minimaal 90% is en de maximale afwijking maximaal 40% mag zijn. In maart 2024 is een haalbaarheidstoets uitgevoerd. Het pensioenresultaat kwam uit op 98% en de maximale afwijking was 40%. Beide uitkomsten voldoen aan de afgesproken normering.

3.4.4 Kosten pensioenfonds

De kosten van het pensioenfonds bestaan uit vermogensbeheer- en pensioenuitvoeringskosten. De kosten van het vermogensbeheer bestaan uit beheer- en transactiekosten. De pensioenuitvoeringskosten bestaan uit kosten voor de pensioenadministratie, het bestuur en de verschillende gremia, controle- en advieskosten en de bestuursondersteuning.

De kosten van dit pensioenfonds worden afgezet tegen een benchmark. Omdat de cijfers van de benchmark pas beschikbaar komen na het afronden van alle jaarverslagen worden de kosten van 2024 vergeleken met de

benchmark van 2023. De kosten van 2023 worden tevens vergeleken met deze benchmark en daarom zijn de benchmarkkosten van beide jaren gelijk. De kosten van de benchmark zijn afkomstig van het rapport "*Werk in uitvoering bij pensioenfondsen*" van Bell pensioen consultants & actuarissen dat elk jaar verschijnt.

Kengetallen kosten *(x € 1.000 tenzij anders aangegeven)*	**2024**	**2023**
Totale pensioenuitvoeringskosten	1.977	1.668
Aantal normdeelnemers	4.475	4.172
Uitvoeringskosten per normdeelnemer (x € 1)	**442**	**400**
Gemiddeld belegd vermogen	2.516.873	2.344.087
Beheerkosten	5.806	9.704
Transactiekosten	1.129	7.485
Totale vermogensbeheerskosten	**6.935**	**17.189**
Vermogenskosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen		
Vermogensbeheerskosten	0,23%	0,41%
Transactiekosten	0,04%	0,32%
Totale vermogenskosten	**0,27%**	**0,73%**
Totale kosten pensioenfonds:		
Pensioenuitvoeringskosten	1.977	1.668
Vermogensbeheerkosten	5.806	9.704
Totale kosten	**7.783**	**11.372**
Totale kosten ratio als % van het gemiddeld belegd vermogen	**0,31%**	**0,49%**

De kosten van het pensioenbeheer worden opgenomen als totaalbedrag en als bedrag per normdeelnemer. De normdeelnemers betreffen de actieve deelnemers en pensioengerechtigden.

In 2024 heeft het bestuur onderzocht hoeveel tijd het bestuur besteedde aan het vermogensbeheer en aan de pensioenregeling. Hieruit kwam naar voren dat deze tijd gelijk verdeeld was en daarom worden de bestuurlijke kosten 50/50 verdeeld over het pensioen- en vermogensbeheer.

Vergelijking kosten pensioenbeheer *(in euro's)*	**2024**	**2023**
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (in euro):		
- Pensioenfonds Atos	**442**	**400**
- Pensioenfondsen tussen 1.000 en 10.000 deelnemers	**435**	**435**
- Gesloten pensioenfondsen	**646**	**646**

In 2024 bedragen de pensioenuitvoeringskosten € 442 per deelnemer (2023: € 400). De gestegen kosten van de pensioenuitvoering zijn vrijwel geheel toe te schrijven aan het afsluiten van een nieuw contract met de

pensioenuitvoerder APS. Het serviceniveau van het fonds is het afgelopen jaar hetzelfde gebleven evenals de complexiteit van de regeling en de aard van het fonds.

De kosten van het pensioenbeheer worden vergeleken met zowel pensioenfondsen die ongeveer even groot zijn als met gesloten pensioenfondsen. Wanneer de kosten worden vergeleken met pensioenfondsen tussen de duizend en tienduizend deelnemers zit Pensioenfonds Atos net boven het gemiddelde zoals te zien is bij de cijfers over 2024. Indien de kosten worden vergeleken met 24 andere gesloten pensioenfondsen dan maakt dit pensioenfonds substantieel minder kosten. Het bestuur van het pensioenfonds heeft als doel gesteld dat het pensioenfonds nooit bij het hoogste kwartiel van de pensioenbeheerkosten wil behoren van de fondsen tussen de duizend en tienduizend deelnemers. Alhoewel het bestuur altijd zal streven naar een kostenbesparing vindt het bestuur het huidige kostenniveau zeer goed in vergelijking met de kosten van andere gesloten fondsen.

Vergelijking kosten vermogensbeheer	**2024**	**2023**
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen:		
Beheerkosten Pensioenfonds Atos	**0,23%**	**0,41%**
Beheerkosten pensioenfondsen € 1 – 10 miljard	**0,39%**	**0,39%**
Transactiekosten Pensioenfonds Atos	**0,04%**	**0,32%**
Transactiekosten pensioenfondsen € 1 – 10 miljard	**0,09%**	**0,09%**
Totale kosten vermogensbeheer Pensioenfonds Atos	**0,27%**	**0,73%**
Totale kosten vermogensbeheer pensioenfondsen € 1 – 10 miljard	**0,48%**	**0,48%**

De totale kosten van het vermogensbeheer zijn enorm gedaald ten opzichte van 2023. De reden is dat met behulp van de fiduciair ondersteuner tegen het eind van 2023 een aantal nieuwe passieve vermogensbeheerders zijn aangesteld. Dit zorgde voor meer transactiekosten in 2023, maar leverde een enorme besparing op bij de vermogensbeheerkosten. Daarnaast zijn de transactiekosten lager dan in het verleden vanwege de keuze voor passieve vermogensbeheerders. De kosten in het bestuursverslag wijken af van die in de jaarrekening, omdat hier ook de kosten van de fondsen waarin wordt belegd worden meegenomen om zodoende een totaal overzicht te krijgen van alle gemaakte kosten in relatie tot het vermogensbeheer.

Het bestuur streeft ernaar om de kosten van het vermogensbeheer onder de benchmark van pensioenfondsen tussen de € 1 en 10 miljard te houden. Echter, het bestuur zal bij elk mandaat de afweging maken tussen de kosten en het verwachte rendement.

3.4.5 Klachtenafhandeling

In 2024 zijn tweeënvijftig klachten ingediend bij het pensioenfonds. Dit zijn er aanzienlijk meer dan in het jaar 2023. Dit heeft te maken met een andere definitie van klacht: ‘Iedere uiting van ontevredenheid van een persoon gericht aan het fonds.’ De klachten hadden betrekking op verschillende onderwerpen zoals het in de optiek van de deelnemers niet betrekken van de deelnemers bij het besluit van Atos om niet in te varen in de nieuwe pensioenregeling, de hoogte van de indexatie, het beleggingsbeleid, een late verstrekking van informatie en bejegening. De klachten zijn besproken binnen het bestuur. Van elke klacht wordt onderzocht of deze incidenteel of structureel is. Een aantal klachten hebben daarbij geleid tot verbetering van de interne procedures en de wijze waarop regels worden toegepast en uitgevoerd. De klanttevredenheid over de afhandeling van klachten was in een aantal situaties onvoldoende. Iedere vraag, opmerking of klacht van deelnemers dient de volle aandacht te

krijgen en iedere deelnemer zal een reactie ontvangen die is gericht op de persoonlijke situatie. Hier wordt specifieke aandacht aan besteed.
Er heeft in 2024 geen correspondentie plaatsgevonden tussen de Ombudsman Pensioenen en het pensioenfonds. Wel heeft een gewezen deelnemer de correspondentie die is gevoerd tussen hem en het pensioenfonds gedeeld met de Ombudsman Pensioenen. Stichting Pensioenfonds Atos is per 1 januari 2024 aangesloten bij de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP).

Klachten en geschillen 2024

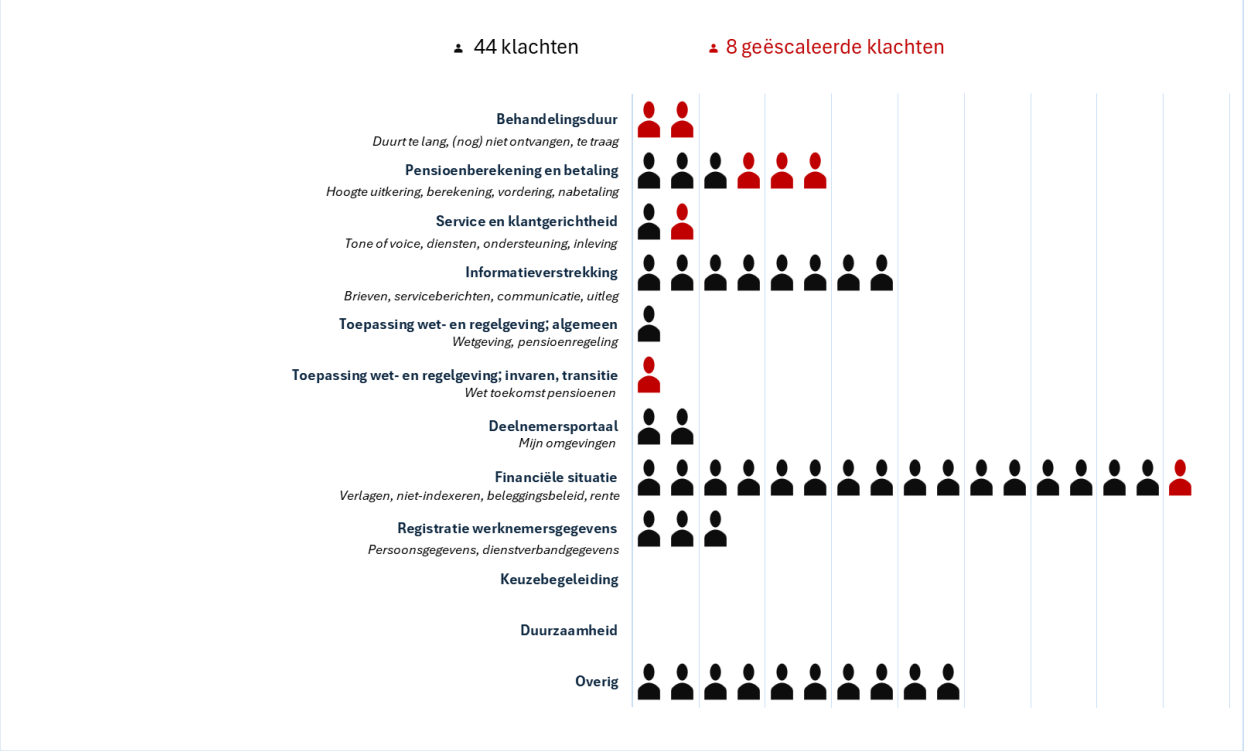

3.4.6 Communicatie

In het voorjaar 2024 heeft SPA een nieuwe website gelanceerd. Deze is beter toegankelijk voor de deelnemer en bevat meer informatie voor de deelnemer en over het fonds. Ook zijn de keuzemogelijkheden die de deelnemer heeft bij het pensioen beter inzichtelijk gemaakt.

SPA heeft in 2024 driemaal een nieuwsbrief uitgebracht. Tweemaal is deze op de website geplaatst en per e-mail verzonden aan alle deelnemers van wie bij het fonds het e-mailadres bekend is. Eénmaal is deze ook per post verzonden.

In december 2024 heeft SPA per e-mail en per post een vragenlijst toegestuurd aan alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden over de risicovoorkeuren en –bereidheid. Onderzocht werd of de beleggingen van het fonds nog aansluiten bij de situatie en wensen van de deelnemers. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels gepubliceerd op de website van het pensioenfonds.

Ook in 2024 is veel aandacht besteed aan het verkrijgen van zoveel mogelijk e-mailadressen van onze gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. SPA wil graag digitaal communiceren met haar gewezen deelnemers en

pensioengerechtigden. Op die manier kan SPA gemakkelijker en sneller de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden bereiken.

De gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kunnen rechtstreeks contact op nemen met het Klant Contact Centrum van onze pensioenuitvoerder Achmea Pensioen Services. De vragen die bij de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden bestaan over hun pensioenregeling worden door een deskundig team met kennis van de pensioenregeling van APS beantwoord. Er is vooral sprake van een toename van vragen van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden na het verzenden van de UPO's en jaaropgaven gepensioneerden.

3.4.7 Toeslagbeleid

Toeslagbesluit

Het bestuur beslist ieder jaar in hoeverre de pensioenrechten en pensioenaanspraken kunnen worden aangepast. Het bestuur heeft besloten om per 1 januari 2024 de pensioenen met 0,71% te verhogen. Het bestuur heeft daarbij gebruik gemaakt van de **herrekende** inflatiecijfers.

In de pensioenreglementen van SPA staat dat indexatie wordt vastgesteld op basis van de inflatie van eind oktober 2023 ten opzichte van een jaar daarvoor. Volgens het CBS (CPI, alle huishoudens afgeleid) was er in die periode geen sprake van inflatie, waardoor reglementair gezien de pensioenen niet zouden kunnen worden verhoogd. Daarentegen was de dekkingsgraad per eind december 2023 121,8%, hetgeen ruimte bood om juist wel te verhogen.

Sinds juni 2023 is het CBS de energieprijzen op een andere manier in het inflatiecijfer gaan verwerken. Hierdoor zijn de cijfers van vóór dat moment niet goed te vergelijken met die van na juni 2023. Om toch goed te kunnen vergelijken, heeft SPA de inflatiecijfers over een langere periode volgens de nieuwe CBS rekenwijze laten herrekenen. Dan blijkt dat de prijzen niet dalen per eind oktober 2023, maar dat ze juist met 3,5% zijn gestegen. Echter, ook het jaar daarvoor veranderde daardoor. Volgens de oude rekenwijze was dat inflatiecijfer 16,9%. Met de nieuwe CBS rekenwijze werd dat 11,7% per eind oktober 2022.

Gebruikmakend van een herrekend inflatiecijfer van 3,5% leverde toepassing van de wettelijk voorgeschreven rekenregels een indexatie op van 1,98%. De consequenties van het herrekende inflatiecijfer van het jaar daarvoor was daarin nog niet meegenomen. Per 1 januari 2023 was een toeslag verleend van 4,14%. Dat getal was gebaseerd op een inflatie van 16,9% en op een dekkingsgraad van 115,4%. Als voor 2024 een herrekende inflatie werd aangehouden van 3,5%, moest SPA ook in 2023 rekening houden met de herrekende inflatie van 11,7%. Dat betekende dat de indexatie in 2023 niet 4,14, maar 2,87% had moeten zijn. Het verschil werd verdisconteerd in de toeslag die per 1 januari 2024 werd toegekend. Dat betekende dat van de 1.98% nog 0,71% toeslag overbleef per 1 januari 2024.

Het bestuur heeft overigens in januari 2025 besloten een voorlopige toeslag te verlenen van 2,03%.

C&P-garantie

Een aantal gewezen deelnemers van SPA, allen oud-Philipsmedewerkers die in 1999 bij Communications & Processing (C&P) werkten, valt onder de C&P garantieregeling van werkgever Atos Nederland. Deze garantie stelt dat deze groep net zoveel indexatie op haar bij Philips opgebouwde pensioen zal krijgen als de gewezen deelnemers van het Philips Pensioenfonds. Atos Nederland B.V. heeft de “C&P-garantie” indertijd toegezegd en financiert deze. In 2024 heeft het Philips Pensioenfonds 2,40% geïndexeerd. Dit resulteerde in een bijdrage van de werkgever van € 0,3 miljoen.

3.5 Voor het fonds relevante externe ontwikkelingen

Wet toekomst pensioenen en keuze sociale partners Atos

Per 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) in werking getreden. SPA heeft ook in 2024 regelmatig overleg gevoerd met de sociale partners van Atos over de te maken keuzes rondom de nieuwe pensioenregelgeving. Kort na de zomer 2024 hebben sociale partners van Atos laten weten niet over te zullen gaan naar de nieuwe pensioenregeling. Zowel Atos als SPA hebben de deelnemers hierover uitgebreid geïnformeerd.
Mede in vervolg op dit besluit heeft het bestuur van SPA besloten een project te starten toekomst pensioenfonds.

Levensverwachting

Elke twee jaar publiceert het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) de nieuwe prognosetafel voor de Nederlandse levensverwachting. De belangrijkste verwachting conclusie die getrokken kan worden uit de in augustus 2024 uit de gepubliceerde prognosetafel AG2024 is dat de oversterfte jaarlijks met een kwart afneemt en niet met de helft. De invloed op pensioenvoorzieningen (en premies) zijn gering.

AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd

De AOW-leeftijd steeg in 2024 naar 67 jaar. De pensioenrichtleeftijd bij SPA is 65 jaar. Desgewenst kan de (gewezen) deelnemer zijn pensioen uitstellen tot de AOW-leeftijd.

Eigen pensioenrecht na scheiding

Er komt een nieuwe regeling voor verevening pensioenen bij scheiding. Pensioenconversie wordt de standaard. Iedere ex-partner krijgt een eigen aanspraak op ouderdomspensioen. De ex-partner hoeft de echtscheiding voortaan niet meer te melden aan de pensioenuitvoerder. De Basisregistratie Personen (BRP) meldt de echtscheiding automatisch aan de pensioenuitvoerder en die onderneemt actie richting beide ex-partners. De inwerkingtreding van de nieuwe wet is uitgesteld naar 1 januari 2027.

Opnemen bedrag ineens

De Tweede Kamer heeft op 8 oktober 2024 ingestemd met de Wet herziening bedrag ineens. De Eerste Kamer moet de aangepaste wet over het bedrag ineens nog goedkeuren. Deze wet biedt mensen de mogelijkheid om bij pensionering in één keer maximaal 10% van hun pensioen op te nemen. Dat bedrag is vrij besteedbaar. Het maandelijks pensioenbedrag daarna wordt dan uiteraard wel lager. Pensioenuitvoerder Achmea Pensioen Services heeft al de nodige voorbereidingen getroffen voor de nieuwe wetgeving. Invoering wordt op zijn vroegst 1 juli 2026 verwacht.

4. Verantwoording en toezicht

4.1 Bestuur

Het bestuur bestaat uit zes personen en draagt zorg voor de vaststelling van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, van het pensioenfonds. Dit doet het bestuur in overleg met de overige organen van het pensioenfonds. Het werkgeverslid wordt door SPA voorgedragen aan de werkgever en de werkgever heeft een vetorecht. Het lid namens de pensioengerechtigden en de drie leden namens de gewezen deelnemers worden door middel van algemene verkiezingen verkozen. Het bestuur heeft één onafhankelijk lid benoemd. Het bestuur kiest de voorzitter, vice-voorzitter en de secretaris. In 2024 liep de benoemingstermijn van het onafhankelijk bestuurslid Christiaan Tromp af en werd het nieuw onafhankelijk bestuurslid Hugo Nieuwenhuijse door het bestuur benoemd.

Zelfevaluatie bestuur
Op 12 april 2024 heeft de jaarlijkse zelfevaluatie over het functioneren van het bestuur plaatsgevonden. De conclusies uit de zelfevaluatie zijn door het bestuur opgevolgd.

Deskundigheidsbevordering
In het kader van de (permanente) deskundigheidsbevordering zijn er ook in 2024 diverse opleidingen, cursussen en seminars door de bestuursleden gevolgd. Deze zijn opgenomen in het opleidingsplan en deskundigheids- en geschiktheidsplan.

4.2 Raad van Toezicht

4.2.1 Algemeen

De raad van toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. Het intern toezicht draagt bij aan het effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan de beheerste en integere bedrijfsvoering. De raad van toezicht legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over de uitvoering van de taken en bevoegdheden als ook in het jaarverslag. De leden worden benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. De Raad van Toezicht bestaat uit drie leden. De tweede termijn van Dick Wenting liep in 2024 ten einde. Joyce van Dorssen is in zijn plaats benoemd.

4.2.2 Rapport RvT

De RvT heeft een rapport geschreven over het boekjaar 2024. De RvT keurt het besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en jaarrekening goed. Het rapport van de RvT is onderstaand opgenomen.

Rapport raad van toezicht Stichting Pensioenfonds Atos over 2024

Voorwoord
Het jaar 2024 stond in het teken van ‘voorbereiden’. De afgelopen jaren is veel gesproken over de toekomst van het pensioenfonds en de invulling van de governance. In 2024 zijn vele voorbereidingen uitgevoerd. Hoewel pensioenfonds Atos al jaren gesloten is voor nieuwe deelnemers moet ook pensioenfonds Atos positie bepalen in een pensioensector die met name beheerst wordt door de Wet toekomst pensioenen. Ontwikkelingen in de

wereld en ook de ontwikkelingen met betrekking tot Atos en Eviden worden door het fonds gevolgd en op de bestuurstafel behandeld en zo nodig worden voorbereidingen getroffen om verschillende scenario's tegemoet te kunnen treden. In alle organen hebben in 2024 nieuwe leden zitting genomen in verband met het aflopen van termijnen. Voor de RvT geldt dat na vele jaren afscheid is genomen van Dick Wenting als lid van de RvT. Ook op deze plaats danken wij Dick voor zijn onverstoorbare positief kritische blik en inspanningen ten behoeve van het pensioen van de deelnemer. Zijn plaats in de RvT is ingenomen door Joyce van Dorssen. Zo bleef de raad op volle sterkte en goed voorbereid op de werkzaamheden in de toekomst.

Inleiding

De raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Atos (SPA) legt jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het bestuursverslag. Deze verantwoording is vastgelegd in het eerste deel van dit document. Daarnaast legt de raad van toezicht (hierna aangeduid met 'raad') zijn waarnemingen en bevindingen over het afgelopen jaar vast. Dit vormt het tweede deel van dit document.

Verantwoording

In 2024 is het intern toezicht bij Pensioenfonds Atos uitgevoerd door de raad van toezicht die bestond uit Bert Oostdam, Jacqueline Verhulst (voorzitter) en Dick Wenting (tot 1 juli 2024) en Joyce van Dorssen (vanaf 1 juli 2024).

De taak van de raad wordt bepaald door het wettelijk kader. Hierbij hoort ook de Code Pensioenfondsen en de statuten en reglementen van SPA. Geen enkel onderwerp valt buiten de reikwijdte van het toezicht. De raad vormt zich een oordeel over de wijze waarop het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds vaststelt. Daarnaast vormt de raad zich een oordeel over de besturing, de bedrijfsvoering en het beleid van het fonds.

De wettelijke taak van de raad bestaat in ieder geval uit het toezicht houden op het bestuursbeleid en de algemene gang van zaken van het fonds, het toezien op een adequate risicobeheersing en het toezien op evenwichtige belangenafweging. Tevens beoordeelt de raad de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de korte en de lange termijn en staat de raad het bestuur met raad ter zijde.

Naast deze wettelijke taken heeft de raad een aantal goedkeuringsrechten. In dit kader heeft de raad in 2024 goedkeuring verleend aan:

- Besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening 2023.

De raad is in 2024 acht keer bijeengeweest en heeft daarnaast drie keer vergaderd met het bestuur en drie keer met het verantwoordingsorgaan. Driemaal werd met bestuur en verantwoordingsorgaan gezamenlijk vergaderd. Daarnaast hebben leden van de raad kennissessies en commissievergaderingen bijgewoond en heeft periodiek overleg tussen de voorzitters plaatsgevonden. Tenslotte is er tweemaal door de raad gesproken met de sleutelfunctiehouders, een lid van de beleggingsadviescommissie en de compliance officer, en eenmaal met de nieuwe toezichthouder van DNB.

In 2023 is door de raad een toezichtvisie opgesteld die als leidraad dient voor het uit te oefenen toezicht. Daarnaast hanteert de raad een werkplan dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

De aanbevelingen die de raad gedurende het jaar doet aan het bestuur worden meegenomen in de besluitvorming van het bestuur en zo veel mogelijk opgevolgd. Indien aanbevelingen niet worden opgevolgd wordt hier door het bestuur met de RvT over gesproken.

Waarnemingen en bevindingen

Omdat de raad van toezicht de wettelijke taak op een transparante en gestructureerde wijze wil uitvoeren, zijn in een werkplan de thema's beschreven die de raad van toezicht voor 2024 heeft vastgesteld. In het werkplan is beschreven op welke wijze het toezicht wordt uitgevoerd, welke topthema's de raad heeft geformuleerd voor 2024 en welke normen de raad bij het toezicht hanteert. Voor 2024 heeft de raad een aantal topthema's gedefinieerd waar met name aandacht aan is gegeven:

1. Communicatie
2. Datakwaliteit
3. WTP en toekomst van het fonds
4. Risicomanagement en audit
5. Vermogensbeheer

Onderstaand wordt aan de hand van deze thema's gerapporteerd over het gehouden toezicht. Naast deze thema's heeft de RvT uitdrukkelijk oog gehad voor de evenwichtigheid met name bij indexatiebesluit en we zien dat het bestuur rekening heeft gehouden met de belangen van alle belanghebbenden.

1. Communicatie

In 2024 heeft de RvT verschillende malen gesproken met zowel het bestuur als het VO over de bereikbaarheid van belanghebbenden, keuzebegeleiding en de communicatie over de Wtp. De website is sterk verbeterd en ook de informatieverstrekking tussen de organen verloopt beter. Nog steeds is er naar de mening van de RvT winst te behalen door expliciete aandacht voor de communicatie in het algemeen.

2. Datakwaliteit

De volledigheid en betrouwbaarheid van (deelnemers)data is essentieel voor de juiste uitvoering van de regelingen. De regelingen van het fonds kennen een groot aantal uitzonderingen en aanvullende bepalingen voor specifieke groepen van deelnemers waardoor de kans op fouten toeneemt.
De overgang naar nieuwe administratieve systemen en mogelijke wijzigingen in de toekomst maken datakwaliteit van cruciaal belang. Het fonds is daarbij afhankelijk van uitvoerder APS maar het bestuur blijft eindverantwoordelijk. Daartoe heeft het bestuur in 2024 een datakwaliteitsbeleid vastgesteld waarin bronnen, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd.

In 2024 is een onderzoek naar de datakwaliteit uitgevoerd door APS als uitvoeringsorganisatie. Uit dit onderzoek is een beperkt aantal bevindingen gekomen waarvan de opvolging in 2025 nog moet plaatsvinden. De RvT volgt hoe het bestuur opvolging geeft aan deze aanbevelingen.

3. WTP en Toekomst van het fonds

In de loop van 2024 werd duidelijk dat de werkgever geen invaarverzoek zou doen bij het fonds. De RvT heeft blijvend aandacht gevraagd voor de onderbouwing (ook door het fonds) van dit besluit. De contacten tussen het bestuur en de werkgever verliepen helaas stroef. Het bestuur heeft zich terecht gefocust op de toekomst en bestaansrecht van het fonds. Daarbij zijn met hulp van externe adviseurs verschillende scenario's besproken. De raad blijft, ook nu het fonds niet gaat invaren, aandacht vragen voor een evenwichtige afweging van belangen van alle stakeholders.

4. Risicomanagement en audit

De sleutelfunctiehouder risicomanagement levert per kwartaal achteraf een risicorapportage op en een risicodashboard dat meer vooruit kijkt. Beide rapporten worden in de risicocommissie en daarna in het bestuur besproken. De risicocommissie heeft het datakwaliteitsonderzoek gevolgd en beoordeeld. Dat geldt ook voor de implementatie van de Digital Operational Resilience Act (DORA) wetgeving. APS is vrijwel geheel gereed voor de invoering in januari 2025.
De Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) is in het tweede kwartaal herzien. SLA rapportages van uitbestedingspartners worden gevolgd en waar nodig met de externe partij besproken.
De raad merkt op dat met Montae een overeenkomst is aangegaan voor de ondersteuning waarin naar een SLA wordt verwezen. De raad heeft meermaals naar die vastlegging gevraagd, deze blijken echter niet in een getekende SLA te zijn vastgelegd. De raad heeft zijn zorgen hierover richting het bestuur kenbaar gemaakt.

De sleutelfunctiehouder internal audit heeft een audit uitgevoerd op het Integraal Risicomanagement van het fonds. In het rapport zijn enkele aanbevelingen gedaan die door het bestuur zijn of worden opgevolgd. Geconcludeerd mag worden dat het bestuur in voldoende mate in control is.

In januari heeft de sleutelfunctiehouder internal audit een rapport opgeleverd over de uitbesteding aan derden waar de uitbesteding van het fiduciair beheer aan Russell is gevolgd. Conclusie van de sleutelfunctiehouder is dat het bestuur bij deze uitbesteding voldoende in control is.

5. Vermogensbeheer

De beleggingen worden actief gemonitord. De raad constateert dat de renteafdekking volgens de staffel uit het strategisch beleid in 2024 bewust niet is gevolgd. SPA heeft besloten de renteafdekking op 60% te houden, onder andere vanwege de hogere dekkingsgraad en omdat het renterisico door het bestuur als een onbeloond risico wordt gezien. De ALM studie van 2025 zal aantonen hoe dit aansluit bij de doelstellingen, ambities en risicohouding van SPA. Het is goed te zien dat, met het opnemen van Nederlandse woninghypotheken in de matching portefeuille, SPA nu in lijn is met de beoogde assetallocatie.
De vermogensbeheerders worden regelmatig geëvalueerd. De RvT ziet dat na een zorgvuldig proces er een betere LDI-manager is gevonden, die naar verwachting goed met SPA kan meedenken.
Onderbouwing van de vermogensbeheer- en transactiekosten heeft de nodige aandacht gekregen. De raad verwacht dat de beoogde kostenreductie, a.g.v. de overgang naar de fiduciair en de grotendeels passieve portefeuille, ook zichtbaar wordt in de cijfers. SPA belegt voornamelijk in ESG-screened fondsen, waarmee de belangrijkste ESG-risico's geadresseerd worden. Het is goed om te zien dat er een begin is gemaakt met het versterken van het ESG-beleid en het effectief beheersen van de ESG-risico's.

Code Pensioenfondsen

Het bestuur heeft een inventarisatie van de Code Pensioenfondsen uitgevoerd. Het bestuur legt in het bestuursverslag verantwoording af over de naleving van de Code. Normen ten aanzien van diversiteit worden helaas nog niet nageleefd en hiervoor is in het bestuursverslag een toelichting opgenomen. Daarnaast wordt de nieuwe norm met betrekking tot de benoemingstermijn van VO-leden nog niet nageleefd. Bij de eerstvolgende wijziging van de statuten, worden deze zodanig aangepast dat wel aan deze norm wordt voldaan. De raad constateert dat het bestuur een gedegen inventarisatie heeft gemaakt en kan zich vinden in de toelichting van het bestuur.

Met ingang van 1 januari 2024 is de Code Pensioenfondsen herzien. Hieronder worden onze bevindingen weergegeven aan de hand van de thema's uit de herziene Code Pensioenfondsen.

De goede zorg voor het pensioen van belanghebbenden is het uitgangspunt voor de werkzaamheden van alle organen van het fonds en is vastgelegd in zowel de missie, visie en strategie van het fonds als in de toezichtvisie van de Raad van Toezicht. Met name in het proces rondom de Wtp is zichtbaar dat het bestuur oog heeft voor het pensioen van belanghebbenden. De raad verwacht eenzelfde opstelling als het gaat om de toekomst van het fonds. Het VO houdt het bestuur scherp door gevraagd en ongevraagd advies.

De beleids- en verantwoordingscyclus, een heldere rol- en taakopvatting en de ondersteuning door Montae maken dat de organen hun bijdrage kunnen leveren aan het goed besturen van het fonds. De sleutelfuncties hebben regelmatig onderling overleg wat het functioneren van de sleutelfuncties ten goede komt. De raad spreekt tweemaal per jaar met de sleutelfuncties om op de hoogte te blijven van hun opinies en andere bijdragen.

De raad van toezicht wordt goed ondersteund en heeft regelmatig contact met zowel het bestuur, het VO en de ondersteuning. Daardoor is de raad in staat effectief intern toezicht te houden en controle uit te oefenen.

Het verantwoordingsorgaan is betrokken en goed geïnformeerd. Door het geven van gevraagde en ongevraagde adviezen en deelname aan studiedagen is het VO in staat verantwoording en inspraak te organiseren waar dat nodig is. De positief kritische houding maakt dat zowel het bestuur als de raad meer inzicht krijgt in de groep belanghebbenden waardoor dit belang beter kan worden meegenomen in de besluitvorming hetgeen de evenwichtigheid van de besluitvorming ten goede komt.

Het effectief functioneren van fondsorganen is in sterke mate afhankelijk van de ondersteuning. Nu de uitbesteding van de ondersteuning volledig geïmplementeerd is, plukken de organen daar de vruchten van. De informatievoorziening is op orde en de voorbereiding van vergaderingen verloopt goed.

Goedkeuring besluit vaststelling bestuursverslag en jaarrekening

De raad van toezicht constateert dat het proces van totstandkoming van het besluit van het bestuur tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening over 2024 zorgvuldig is geweest. Naar onze mening geeft het bestuur in het bestuursverslag voldoende verantwoording over risicobeheersing. Het bestuur heeft naar onze mening bij de uitoefening van zijn taak belangen goed afgewogen. Het concept bestuursverslag is door de raad met het bestuur en het verantwoordingsorgaan besproken. De raad vindt het jammer dat de kosten voor het vermogensbeheer lange tijd onduidelijk zijn geweest door gebrekkige facturatie maar ziet dat het bestuur er alles aan heeft gedaan deze kosten tijdig inzichtelijk te krijgen.

De raad van toezicht geeft goedkeuring aan het bestuursbesluit tot de vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening.

De raad van toezicht dankt het bestuur en het verantwoordingsorgaan voor de prettige en constructieve samenwerking.

26 mei 2025

Joyce van Dorssen
Bert Oostdam
Jacqueline Verhulst (voorzitter)

4.2.3 Reactie bestuur op rapport van de Raad van Toezicht

Het bestuur wil de Raad van Toezicht bedanken voor de plezierige samenwerking gedurende 2024 en hun bijdrage aan dit jaarverslag. Er zijn goede discussies gevoerd tussen de Raad van Toezicht en het bestuur. De open communicatie met de Raad van Toezicht wordt als prettig ervaren. In reactie op de waarnemingen topthema's van de Raad van Toezicht merkt het bestuur op dat zij in de communicatie aandacht zal besteden aan de karakteristieken en behoeften van de achterban. Tevens zal het bestuur komend jaar aandacht besteden aan het ESG-beleid van het fonds.

4.3 Verantwoordingsorgaan

4.3.1 Algemeen

Het verantwoordingsorgaan (VO) geeft advies en een oordeel over het gevoerde beleid van SPA. Dit oordeel wordt opgenomen in het jaarrapport van SPA. Het VO bestaat uit zes personen. De leden van het VO worden gekozen door de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Het VO heeft naast de bevoegdheden genoemd in artikel 115 en 115b van de Pensioenwet een aantal extra bevoegdheden toegewezen gekregen.

4.3.2 Algemeen oordeel VO

Het door het VO opgestelde rapport over het boekjaar 2024 luidt als volgt:

Oordeel van het Verantwoordingsorgaan (VO) over 2024

Hieronder geven we het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over 2024.

Informatie gebruikt bij het oordeel 2024

Het VO heeft bij het vormen van een oordeel de beschikking over het jaarverslag van het bestuur, het rapport van de Raad van Toezicht, het rapport van de actuaris, het rapport van de certificerende actuaris en het rapport van de externe accountant. Het VO zou een volgende keer wel graag zien dat alle rapporten tijdig aanwezig zijn, zodat het VO voldoende tijd heeft om ze mee te nemen in het oordeel.
Verder beschikt het VO over de verslagen van de bestuursvergaderingen, de rapportages van CACEIS en Achmea Pensioen Services, en de adviesaanvragen met de onderbouwing van de voorgenomen besluiten. Ook de rapportages van de drie Sleutelfunctiehouders, die volgens de IORP II-richtlijnen regelmatig verslag doen van hun werkzaamheden, en de Compliance Officer zijn bestudeerd.
In het kader van de jaarverslag cyclus is gesproken met het bestuur, de raad van toezicht (RvT), de externe accountant, de actuaris, de externe Compliance Officer, twee sleutelfunctiehouders en de certificerend actuaris.
Het VO stelt vast dat op grond van de bovengenoemde informatie en gesprekken dat het bestuur een uitgebreide verantwoording heeft afgelegd over het jaar 2024.

Samenvattend oordeel

Noot: Het oordeel over 2024 is mede gebaseerd op de eerste maanden van 2025.

De hoofdconclusie: Het VO heeft een positief oordeel.

Wel zijn er een aantal onderdelen met aandachtspunten waarvan sommige terugkerend zijn, zoals de communicatie en de kosten. Dit komt mede door de ontwikkelingen van de WTP en het besluit om niet in te varen, wat in 2024 door de werkgever is genomen.

Het VO constateert dat het bestuur de aanbevelingen die vorig jaar gedaan zijn goed heeft opgepakt.

De aandachtspunten die voortkomen uit de aandacht voor deze thema's in 2024:

1. Communicatie
2. Kostenontwikkeling
3. Invloed van sleutelfunctiehouders
4. Toekomst van het fonds in relatie met de Wet Toekomst Pensioenen
5. Beleggingsbeleid
6. Documentatie zoals reglementen en ABTN

Onderstaand wordt het oordeel verder toegelicht en komen ook andere punten naar voren die naar het oordeel van het VO-aandacht en opvolging vragen.

- **Communicatie/Informatievoorziening naar de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden**. Het VO ziet dat de informatievoorziening verbeterd is maar e.e.a. is nog voor verbetering vatbaar.
- **Kostenontwikkeling**. Het VO is positief dat de Vermogensbeheerkosten drastisch zijn gedaald maar ziet tevens dat de Pensioenuitvoeringskosten zijn gestegen. Het VO blijft aandacht vragen voor correcte, tijdige en transparante rapportages die onderling aansluiten bij de jaarrekening.
- **Invloed van Sleutelfunctiehouders**. Geconstateerd is dat de sleutelfunctiehouders regelmatig contact hebben met bestuur en ook onderling zaken afstemmen. Zij zijn ook betrokken bij het project Toekomst Fonds.
- **Toekomst van het fonds in relatie met de Wet Toekomst Pensioenen (WTP)**. Het VO heeft een tweetal beleidssessies met bestuur, RvT en extern adviseur bijgewoond. Het VO is tevreden over de gedegen aanpak van dit onderwerp, de strategie en de vastlegging van de genomen en te nemen stappen in dit proces. Het VO heeft kennisgenomen van de onderbouwing door de sociale partners om niet in te varen in de WTP.
- **Beleggingsbeleid**. Het nieuwe passieve beleggingsbeleid werpt haar vruchten af ten aanzien van de kosten, maar qua rendement blijft het achter. Ondanks positieve beleggingsresultaten scoren 9 rendementsindicators lager dan de benchmark. Het VO is bijzonder verheugd dat inmiddels een Risicopreferentieonderzoek onder de belanghebbenden is uitgevoerd en in de ALM studie 2025 wordt meegenomen. Ook ziet het VO dat er acties zijn gestart om een oplossing te vinden voor het oude lifecycle beleggingsprofiel in de DC-regeling.
- **Documentatie zoals reglementen en ABTN**. In 2024 zijn tal van reglementen, overeenkomsten en charters vernieuwd, zo ook de ABTN. Ondanks het feit dat de ABTN-wijzigingen geen beleidswijzigingen waren, heeft het VO toch een notitie gestuurd met aandachtspunten voor een volgende ABTN-aanpassing.

Communicatie

Het VO acht het van groot belang dat het fonds regelmatig en helder, direct en indirect, communiceert over de ontwikkelingen, en wat dat betekent voor de belanghebbenden.

Het VO ziet dat het bestuur zich inzet voor verbeteringen ten aanzien van de informatievoorziening en vraagt het bestuur die inzet de komende jaren vast te houden aangezien de communicatie in de toekomst belangrijk blijft.
Het VO is verheugd dat de SPA website begin 2024 in een nieuw jasje is gestoken. En dat ook de Nieuwsbrief een moderner uiterlijk heeft gekregen.
Het VO is blij dat het fonds er in 2024 in geslaagd is om belangrijke mededelingen en nieuwsbrieven ook via de post te sturen aan belanghebbenden van wie geen mailadres bekend is.
Het VO constateert dat slechts van circa één derde van de belanghebbenden een mailadres bekend is. De oproep om email adressen aan te leveren lijkt weinig op te leveren. Het VO adviseert daarom nogmaals om te onderzoeken of communicatie niet mogelijk is via “mijnoverheid.nl”, iets dat veel andere fondsen wel doen.
Verder vindt het VO het nog steeds jammer dat SPA geen portal biedt, zoals veel fondsen wel doen.
Het VO heeft vorig jaar geadviseerd om voor écht belangrijke zaken niet alleen op traditionele middelen te vertrouwen, maar ook te denken aan bijeenkomsten met belanghebbenden. Wij dachten toen met name aan de communicatie die nodig zou zijn als SPA zou gaan invaren in het nieuwe stelsel. Zoals bekend, hebben de sociale partners besloten dat SPA niet gaat invaren, dus bijeenkomsten als beoogd zijn niet nodig geweest. Het VO is tevreden over de manier waarop het fonds over dit besluit heeft bericht en vindt het jammer dat de (voormalig) werkgever de uitgebreide toelichting op dit besluit alleen heeft gedeeld met gewezen deelnemers die nog in dienst zijn van de werkgever.
Het VO adviseert nogmaals om bij belangrijke ontwikkelingen over de toekomst van het fonds (online) bijeenkomsten met alle belanghebbenden te organiseren.
Over de interne communicatie tussen bestuur en VO is het VO tevreden. Wij worden goed op de hoogte gehouden over ontwikkelingen, via mail, overleggen en beleidsdagen met alle organen. Zo vindt er na elk bestuursvergadering een mondelinge terugkoppeling vanuit het bestuur naar VO plaats. Het VO waardeert dit ten zeerste.

Kosten

In het oordeel van 2023 heeft het VO gevraagd om middels rapportages diverse kostenposten meer in detail toe te lichten, aan dit verzoek heeft het bestuur ruimschoots voldaan. Elk kwartaal wordt in detail gerapporteerd over ’Algemene kosten’, ’Pensioenuitvoeringskosten’ en ‘Vermogensbeheerkosten’ wat bijdraagt aan de kostentransparantie.
Dankzij bovenstaande rapportage is het voor het VO mogelijk om een relatie te leggen en verklaring te vinden voor het verschil in de bedragen zoals deze in de jaarrekening genoemd worden en in het jaarverslag. Het VO raadt aan in het jaarverslag, voor de lezer, een duidelijke(re) vertaling, toelichting en relatie te beschrijven van de bedragen zoals genoemd in de jaarrekening en de bedragen in het jaarverslag. Dit kan het bestuur doen door middel van een volledige aansluiting tussen de genoemde rapporten. Alleen het beschrijven dat er verschillen zijn maakt het onvoldoende transparant. Het VO constateert dat de algemene kosten in 2024 niet verder gestegen zijn, maar maakt zich zorgen over de omvang ervan. Het VO vindt het jammer dat de pensioenuitvoeringskosten per alle belanghebbenden in 2024 € 126,- (in 2023 € 105,-) niet meer in het bestuursverslag staan.
Positief is dat door het passieve beleggingsbeleid de totale vermogensbeheerkosten weer op het niveau zijn van 2019. Een verdere besparing t.o.v. 2019 zou komende jaren mogelijk moeten zijn.
Het VO heeft waargenomen dat het bestuur aandacht besteedt aan de kosten. Het VO zet wel een kanttekening bij de moeizame totstandkoming van de rapportages met name van de jaarrapportages. Het VO verwacht van professionele (externe) partijen, zowel vermogensbeheerders als uitvoerders, dat alle jaarrapportages in het eerste kwartaal na het jaareinde opgeleverd kunnen worden en dat daarbij het bestuur volledig in control blijft.

Sleutelfunctiehouders

Begin 2025 is met de sleutelfunctiehouder risicobeheer gesproken over het jaar 2024. Aan de orde kwamen zaken als risicorapportage achteraf als vooraf, governance, risico-opinies en het inzichtelijk maken van de afwegingen “belangen stakeholders” bij bestuursbesluiten. De aanbevelingen risicobeheer werden door het bestuur overgenomen.

Het VO heeft ook gesproken met de sleutelfunctiehouder Internal Audit. Aan de orde kwamen onderwerpen als het integraal risicomanagement (IRM), toekomst fonds, DORA en de vernieuwde klachtenprocedure. Een eerder voorstel van deze sleutelfunctiehouder voor een audit op de informatievoorziening, DORA en de klachtenprocedure werd uitgesteld naar een later moment. Het VO kan zich voorstellen dat het in 2025 een goed moment is om die audits uit te voeren.

Voor het VO is het duidelijk dat de sleutelfunctiehouders goed weten wat de ontwikkelingen zijn bij het fonds en daar naar handelen in hun aanpak. Zij hebben op regelmatige basis contact met het fonds en met elkaar en spraken beiden uit dat ze het open gesprek en de informatie-uitwisseling met het VO, net als wij met hen, waarderen.

Wet Toekomst Pensioenen en toekomst SPA

Wet Toekomst Pensioenen

In 2024 heeft de voormalige werkgever besloten om niet in te gaan varen in het nieuwe pensioenstelsel volgens de Wet Toekomst Pensioenen. Het VO heeft daarbij geconstateerd dat het bestuur en de raad van toezicht veel aandacht hebben besteed aan dit onderwerp.

Het bestuur heeft er voor gekozen om zich goed te laten informeren door experts, er is duidelijk en met prioriteit gekozen om dit onderwerp te behandelen in de vergaderingen en de beleidsdagen en daarnaast is er veel energie gestoken om op een goede manier in gesprek te komen met de voormalig werkgever. Het VO ziet dat het bestuur en de raad van toezicht hierin beiden zeer open en weloverwogen aan het werk zijn geweest.

Het VO is niet onder de indruk van de onderbouwing van de ex-werkgever over het besluit om niet in te varen. De uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en Stichting Pensioenfonds Atos is in 2014 opgezegd maar de pensioentoezegging van de werkgever naar alle belanghebbenden van het fonds is niet ontbonden. Vanuit dat principe zou verwacht mogen worden dat de sociale partners meer aandacht hadden besteed aan en belang hadden gehecht aan hun zorgplicht.

Toekomst SPA

Bovenstaande beslissing van sociale partners heeft tot gevolg dat het fonds in het oude stelsel blijft. Het bestuur is een traject gestart met externe experts om mogelijke toekomstscenario’s in kaart te brengen. Ook hierover is het VO tevreden over de aanpak en de interne communicatie vanuit het bestuur. Structureel aandachtspunt is de communicatie hierover naar de gewezen deelnemers en gepensioneerden de komende jaren.

Investment beliefs, beleggingsbeleid en resultaten van het beleggingsbeleid

a. Het beleggingsbeleid en de risicohouding Middelloonregeling (ML)

Het strategisch beleggingsbeleid 2023-2026 (van actief naar passief) is in 2024 vastgelegd in de ABTN en uitgevoerd. Het VO constateert dat zowel de Matching Portefeuille als de Return Portefeuille een positief rendement hebben gehaald maar beide hebben minder gepresteerd dan de benchmark. Het totaalrendement kwam daarmee op 10,6% (tevens lager dan de benchmark) en droeg in 2024 5,7% bij aan de stijging van de actuele dekkingsgraad.

Het VO is bijzonder verheugd dat in 2024 is gestart met het Risicopreferentieonderzoek (RPO) die als input zal worden gebruikt voor de ALM studie waardoor de ML risicohouding in 2025 zal worden vastgesteld.

b. Het beleggingsbeleid en de risicohouding voor Beschikbare Premie (BP)

In 2024 had de BP-risicohouding met het VO geëvalueerd moeten worden en opnieuw moeten worden vastgesteld zoals in 2019 wel gebeurd is. Het VO heeft vernomen dat het bestuur de intentie heeft om de uitvoering van de BP-regeling te herzien en elders uit te besteden waarbij de risicohouding opnieuw zal worden vastgesteld.

Alle zes de BP-fondsen hebben een positief resultaat gehaald maar alle zes de fondsen hebben minder gepresteerd dan de Benchmark.

Toeslagbeleid

In het jaarverslag over 2023 is al uitgebreid verslag gedaan over hoe het VO is omgegaan met de toeslagverlening die begin 2024 is toegekend.

Met ingang van 1 januari 2025 heeft een fonds een toeslag van 2,03% toegekend.

Het VO heeft bij diverse belanghebbenden gemerkt dat men dit teleurstellend vindt, zeker gezien de financiële situatie waarin het fonds zich bevindt. Zoals u in het bestuursverslag kunt lezen, wordt hiermee ook niet de ambitie van het fonds op dit gebied waargemaakt.

Het VO heeft daarom eind 2024 met het bestuur besproken of het niet mogelijk was om de verhoging te baseren op een ander cijfer van het CBS. Daardoor zou mogelijk een hogere toeslag kunnen worden verleend. Het VO heeft begrepen dat dit, zeker op termijn, niet zou leiden tot een hogere toeslagverlening. Bovendien kan het fonds de manier van toeslagverlening niet zelfstandig wijzigen: dit is namelijk bepaald in de reglementen, die tussen Atos en de ondernemingsraden is afgesloten.

Het VO moet helaas constateren dat toeslagverlening bij SPA nu niet wordt ingevaren in hoge mate bepaald wordt door de FTK-regels. Of daar versoepeling in komt is op het moment dat wij dit schrijven onduidelijk. Het woord is wat dit betreft aan de politiek.

Dit betekent dat het fonds de buffers niet kan uitdelen, zoals bij fondsen die wel invaren gebeurt (althans ten dele). Dit betekent dat de indexatie achterstand alleen maar groeit. Het maximale gemis is momenteel circa 40% (zie ook de tabel op de SPA website). Het VO blijft aandacht vragen bij het bestuur dat dit in de toekomst op de één of ander manier wordt goedgemaakt.

Klachten

Het VO heeft vorig jaar geconstateerd dat het aantal klachten gestegen was. De reden was toen niet duidelijk, maar het VO heeft het bestuur op dat moment gevraagd hier aandacht aan te besteden.

In 2024 is het aantal klachten weer sterk toegenomen. Het bestuur geeft als uitleg dat dit te maken heeft met een andere definitie voor “klacht”. Het VO kan zich niet aan de indruk onttrekken dat er ook andere redenen kunnen zijn voor deze toename. Dit is deels gebaseerd op eigen ervaring, zoals fouten in de berichtgeving of zeer lange wachttijden in de communicatie met APS.

Het VO beschikt nu niet over voldoende informatie om een objectief oordeel hierover te kunnen vellen. Het VO heeft zich daarom voorgenomen om in 2025 extra aandacht te geven aan de klachtenafhandeling. Het VO nodigt alle belanghebbenden uit om eventuele ervaringen op dit gebied met het VO te delen.

Monitoring Code Pensioenfondsen

Het bestuur heeft eind 2024 de compliance met de Nieuwe Code opnieuw getoetst. Het VO heeft met het bestuur aan de hand van een door het bestuur opgestelde tabel een goed overleg gehad. Dat het SPA niet voldoet aan de norm m.b.t. diversiteit is besproken, verklaarbaar en begrijpelijk. Het VO is toegezegd dat bij een eerstvolgende statutenwijziging, het ontslag van leden van het VO aangepast zal worden volgens de norm van de

Code. Het VO stemt in met naleving van een termijn van slechts éénmaal herbenoemen volgens de nieuwe Code.

Rapport van de Raad van Toezicht (RvT)

De raad van toezicht van SPA legt jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van bevoegdheden aan het VO en in het bestuursverslag.
Het VO heeft drie keer een vergadering gehouden met de RvT, daarnaast hebben de organen elkaar gesproken op beide beleidsdagen en is er contact geweest tussen de voorzitters in het voorzittersoverleg en zo nodig incidenteel.
Uit de overleggen heeft het VO een duidelijk beeld gekregen van de werkwijze van de RvT. In alle openheid is erover en weer gesproken en informatie gedeeld over de thema's die beide organen hadden vastgesteld aan het begin van het jaar.
Het VO is tevreden met de aanpak van de RvT, de adviezen aan het bestuur en kan zich vinden in de resultaten zoals deze staan beschreven in het RvT rapport 2024.

Verantwoordingsorgaan

Samenstelling

Het Verantwoordingsorgaan (VO) bestaat uit zes leden. Vier leden worden gekozen door de gewezen deelnemers, twee door de pensioengerechtigden.
Op 1 juli 2024 ging Ronald Kamphuis, VO-lid namens de gewezen deelnemers, met pensioen. Statutair moest hij daarom aftreden als VO-lid. Het VO dankt Ronald voor zijn inzet gedurende de afgelopen jaren. Ronald is opgevolgd door Rob Schenk. Rob stond als eerste reserve op de lijst van de laatste VO-verkiezingen. In Pensioennieuws nummer 50 heeft u meer kunnen lezen over het afscheid van Ronald en de komst van Rob.
Medio 2025 en begin 2026 zullen er meer wijzigingen in de samenstelling van het VO voordoen. Dan loopt de termijn af van een drietal VO-leden, en omdat dit hun tweede termijn is, kunnen zij zich conform de Code Pensioenfondsen 2024 niet nogmaals verkiesbaar stellen.
Het VO staat hier wat ambivalent tegenover. Aan de ene kant is het goed dat er met enige regelmaat “vers bloed” toetreedt tot het VO. Aan de andere kant vindt het VO het weinig gelukkig dat op korte termijn, op een moment dat er belangrijke beslissingen worden genomen over de toekomst van het fonds drie (mogelijk vier) ervaren VO-leden hier niet meer aan kunnen bijdragen.

Werkzaamheden VO

Het VO heeft ongeveer eens per maand onderling vergaderd. Daarnaast zijn er diverse vergaderingen met het bestuur en de RvT geweest en heeft het bestuur twee beleidsdagen gehouden, waarin met de RvT en het VO gesproken is over de ontwikkelingen m.b.t. de WTP; en de verdere plannen met het fonds.
Eén van de leden van de RvT moest op 1 juli 2024 statutair terugtreden. Het VO is verantwoordelijk voor het vinden van een opvolger. Het VO heeft een selectieproces uitgevoerd hetgeen geresulteerd heeft in de voordracht van Joyce van Dorssen als nieuw lid van de RvT. Inmiddels is zij tot de RvT toegetreden.
Zoals alle jaren, zijn leden van het VO aanwezig geweest bij de Algemene Ledenvergadering van de Gepensioneerden Vereniging van Atos in Nederland (GVAN). Het VO vindt het waardevol om langs deze weg van gedachten te wisselen met de gepensioneerden van het fonds. De gepensioneerden maken ook een steeds groter deel uit van de belanghebbenden.

Adviezen

Het VO heeft gedurende 2024 een aantal adviezen uitgebracht.

- Positief advies betreffende de aanpassingen in de statuten die het bestuur had voorgesteld. De meeste wijzigingen waren nodig om verouderde teksten aan te passen. Het VO heeft een aantal suggesties gedaan, die voor het merendeel zijn overgenomen. Alleen de passages betreffende de manier waarop VO-leden worden ontslagen zijn niet veranderd. Het VO begrijpt dat deze bij de volgende statutenwijzigingen zullen worden aangepast.
- Negatief advies betreffende de aanpassing van de datum waarop een deel van het ouderdomspensioen kan worden uitgeruild naar een nabestaandenpensioen. Naar de mening van het VO is onvoldoende duidelijk waarom deze wijziging nodig was, en was onvoldoende onderbouwd wat de effecten zouden zijn. Daarop heeft het bestuur besloten de wijziging niet door te voeren.
- Ongevraagd advies over toeslagverlening. Zie afzonderlijk hoofdstuk voor verdere details.

VO Prioriteiten 2025

Het VO acht een aantal onderwerpen waar ze zich in 2024 speciaal op gericht heeft zo belangrijk, dat deze onderwerpen voor 2025 weer gekozen zijn. Het onderwerp Klachtenafhandeling is daaraan toegevoegd:

- Toekomst van het fonds
- Communicatie/Informatievoorziening naar de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.
- Beleggingsbeleid.
- Kostenontwikkeling, kostenadministratie en tijdige en transparante rapportage
- Klachtenafhandeling

Evaluatie

Het VO hoeft tot nu toe niet ieder jaar (extern) te evalueren, maar hecht wel groot belang aan een goed functionerend team. De zelfevaluatie heeft in 2024 niet plaatsgevonden, maar is wel (intern) georganiseerd en gehouden in februari 2025.

In 2024 zijn de leerpunten opgepakt van de extern begeleidde zelfevaluatie die gehouden is in het voorjaar van 2023. Zo is er onder andere gewerkt aan een verbetering in de vergaderstijl, met standaard een voorbereiding en een nabespreking bij de overleggen met de andere organen.

Tot slot

Het VO zal in 2025 wederom haar werkzaamheden toelichten in het Pensioennieuws.

Voor vragen of opmerkingen aangaande de werkzaamheden van het VO staat het VO altijd open voor contact met de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Het VO kan bereikt worden via een email naar verantwoordingsorgaan@pensioenfondsatos.nl .

Namens het Verantwoordingsorgaan,

Carlo Reijnders	Dick Koster
Voorzitter	Secretaris

02 juni 2025

4.3.3 Reactie bestuur op oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan voor haar algemeen oordeel over het in het boekjaar 2024 gevoerde beleid. Het bestuur waardeert het positieve oordeel en zal de genoemde aandachtspunten en aanbevelingen in haar actiepuntenplan ter hand nemen. Het Verantwoordingsorgaan heeft in haar oordeel een groot aantal gespreksonderwerpen aangekondigd die het bestuur graag samen met het Verantwoordingsorgaan oppakt. Het bestuur ziet in dit kader met veel vertrouwen de overlegvergaderingen met het Verantwoordings-orgaan tegemoet.

4.4 Naleving Code pensioenfondsen

Het principe van de Code is dat pensioenfondsen expliciet en transparant laten zien hoe zij bij hun besluiten recht doen aan de belangen van deze belanghebbenden. De Code gaat er volgens het principe ‘pas toe of leg uit’ vanuit dat pensioenfondsen de in de Code opgenomen normen naleven.
De Code beweegt mee met sociale ontwikkelingen en vraagt daarom eens in de zoveel tijd om aanpassingen. Per 1 januari 2024 is de herziene Code Pensioenfondsen in werking getreden. In deze versie van de Code ziet de actualisering specifiek op de drie onderwerpen: ‘centraal stellen van de belanghebbenden’, ‘duurzaamheid’ en ‘diversiteit en inclusie’.

De normen die zijn opgenomen in de Code zijn verdeeld over de volgende thema's:
1. Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden;
2. Goed besturen;
3. Effectief intern toezichthouden en controle uitoefenen;
4. Verantwoording en inspraak organiseren;
5. Effectief functioneren van fondsorganen.

De herziene Code nodigt pensioenfondsen uitdrukkelijk uit om bij een aantal normen jaarlijks in verhalende zin te rapporteren over de naleving van die norm. Het betreft de normen 1, 4, 34 - 35.

Norm 1: Missie, visie en strategie
De door het Bestuur opgestelde missie, visie en strategie zijn vastgelegd in de ABTN. Ze zijn eveneens opgenomen in het bestuursjaarverslag onder 3.1. De strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, zijn en worden nadrukkelijk door het bestuur besproken bij het bepalen van de toekomst van het pensioenfonds. Het fonds wenst daarin de voorkeuren en belangen van de deelnemers bij haar besluitvorming te begtrekken. Eind 2024 is een RPO uitgezet onder alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van het fonds. De resultaten daarvan zullen worden betrokken in de Monitoring Code Pensioenfondsen 2025.

Norm 4 Kennen van voorkeuren van belanghebbenden
Het bestuur probeert actief in verbinding te staan met belanghebbenden. Het VO representeert de belanghebbenden van het fonds. Met het VO voert het bestuur regelmatig overleg. Het bestuur gaat met gepensioneerden in gesprek tijdens de jaarlijkse bijeenkomst voor gepensioneerden. Bestuursondersteuning bezoekt éénmaal per jaar de drie lokaties van Atos en verzorgt een aantal maal per jaar een presentatie waaruit een dialoog met de medewerkers van Atos voorkomt.

E-mails van (gewezen) deelnemers of gepensioneerden worden in voorkomende gevallen direct door een bestuurslid beantwoord middels e-mail of telefoon.
Eind 2024 is een RPO uitgezet onder alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van het fonds. De uitkomsten van de RPO representeren de voorkeuren van de belanghebbenden. Deze voorkeuren tezamen bepalen mede de strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het fonds.
Het bestuur is zich er van bewust dat hiermee slechts een klein deel van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden wordt bereikt en blijft onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn om in contact met (gewezen) deelnemers en gepensioneerden te komen.

Norm 34 – 35 Diversiteits- en inclusiebeleid
Het bestuur heeft weliswaar schriftelijk beleid vastgesteld om de diversiteit en inclusie in zijn fondsorganen te vergroten of in stand te houden, maar is er tot op heden niet in geslaagd om bij de samenstelling van bestuur en VO te voldoen aan de diversiteitsnormen voor wat betreft leeftijd (en geslacht). Hierbij speelt mee dat bij Atos weinig vrouwen werk(t)en en de gemiddelde leeftijd van de (gewezen) deelnemers van het pensioenfonds relatief hoog is (>57 jaar). 1% van de (gewezen) deelnemers is jonger dan 40 jaar. In het bestuur zijn alle leden man. Van hen is niemand jonger dan 40 jaar. In het VO zijn geen jongeren vertegenwoordigd. Desalniettemin zal in de VO-verkiezingen die in 2025 plaatvinden wederom veel aandacht worden besteed aan diversiteit en inclusie en worden met name jongeren opgeroepen om zich kandidaat te stellen. Eén lid van het VO is vrouw. Twee van de drie leden van de RvT zijn vrouw.
SPA voldoet aan twee normen niet, te weten:

- Benoeming en ontslag (norm 38)
  De Code Pensioenfondsen stelt als uitgangspunt dat benoeming en ontslag worden uitgevoerd door belanghebbenden, zo mogelijk door het orgaan zelf, met betrokkenheid van een ander orgaan van het fonds. In de statuten en reglementen van het fonds is de bevoegdheid tot benoeming en ontslag van bestuursleden, leden van de RvT en leden van het VO vastgelegd.
  Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de RvT over de procedure. Een lid van de RvT wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het VO en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het VO.
  Een lid van het VO wordt, in afwijking van de Code, benoemd en ontslagen door het bestuur, waarbij er een speciale procedure is opgezet.
  Bij de eerstvolgende wijziging van de statuten, zullen deze zodanig worden aangepast dat aan de norm wordt voldaan.
- Diversiteit (norm 34); zie ook hierboven
  Het bestuur bevordert dat fondsorganen divers worden samengesteld. Het bestuur en het VO worden statutair (groten)deels door verkiezingen samengesteld en dat bemoeilijkt een precieze afspiegeling. De inspanningen om een jongere en/of vrouw in het bestuur te krijgen zullen bij toekomstige vacatures worden versterkt.
  In het VO zat in 2024 geen jongere, maar wel één vrouw. Hiermee bestaat het VO voor 16% uit vrouwen. Dit percentage sluit aan bij de populatie vrouwen in het fondsbestand van ongeveer 19%.

4.5 Toezicht en toezichteisen

Aan het fonds zijn in 2024 geen dwangsommen of boetes opgelegd door de toezichthouders. Er is geen bewindvoerder aangesteld en het fonds is ook niet - geheel of gedeeltelijk - onder curatele geplaatst.

4.6 Bestuursmodel

De inrichting en de bevoegdheden van het bestuur, raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en in de reglementen van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

Het bestuursmodel ziet er als volgt uit:

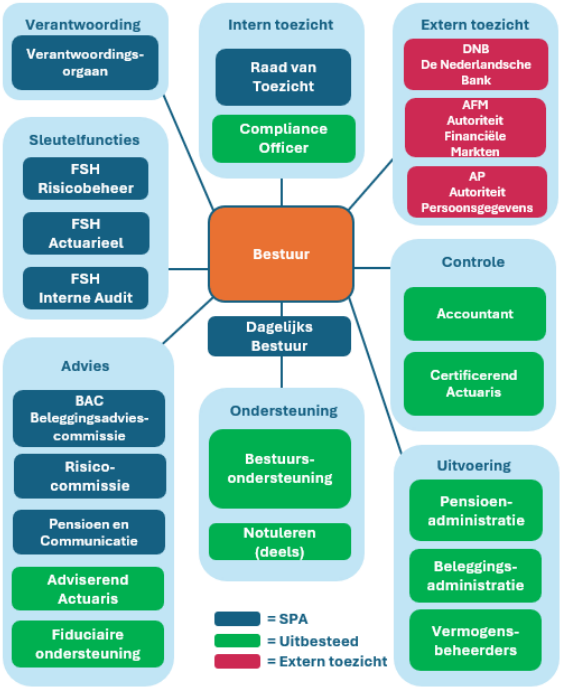

Bestuur

In 2024 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Sako Zeverijn, voorzitter (19-6-1957)	Namens de werkgever
Louis Alting, secretaris (17-3-1948)	Namens de pensioengerechtigden
Wim Boogaard (4-11-1962)	Namens de gewezen deelnemers
Kees Wim van den Herik (25-6-1971)	Namens de gewezen deelnemers
Leon Ramselaar (12-9-1960)	Namens de gewezen deelnemers
Hugo Nieuwenhuijse (2-4-1980)	Onafhankelijke zetel (per 22 augustus 2024)
Christiaan Tromp (11-12-1958)	Onafhankelijke zetel (tot 1 augustus 2024)

Commissiestructuur

Het bestuur wordt ondersteund door verschillende bestuurscommissies die ieder hun eigen aandachtsgebied hebben.

Beleggingsadviescommissie (BAC)
Hugo Nieuwenhuijse, voorzitter (vanaf 22 augustus 2024)
Christiaan Tromp, voorzitter tot 1 augustus 2024)
Leon Ramselaar
Jeroen Boot (extern adviseur)
Hans Schlukebir (extern adviseur

Risicocommissie
Wim Boogaard
Kees Wim van den Herik (voorzitter)
Alex Poel (vervuller risicobeheer)
Clemens Heijne (directeur bestuursondersteuning)
Pensioen en Communicatie Commissie
Louis Alting (voorzitter)
Kees Wim van den Herik
Sako Zeverijn
Clemens Heijne (directeur bestuursondersteuning)
Jannet Visser (bestuursondersteuning)

Sleutelfuncties
Het bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor het adequaat functioneren van de sleutelfuncties, waarbij de sleutelfuncties hun eigen verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van hun wettelijke taken. Stichting Pensioenfonds Atos kent 3 sleutelfuncties. Deze zijn buiten het bestuur belegd.

Actuarieel:	Ron Wagenaar
Interne Audit:	Bas Vroegh
Risicobeheer:	Alex Poel

Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende drie leden:
Bert Oostdam (01-10-1957)
Dick Wenting (13-8-1944) (tot 1 augustus 2024)
Joyce van Dorssen (29-8-1964) (per 9 augustus 2024)
Jacqueline Verhulst (13-4-1971), voorzitter

Verantwoordingsorgaan
Het verantwoordingsorgaan bestaat uit de volgende zes personen.

Thomas van Kuipers (voorzitter) (5-6-1974)	namens de gewezen deelnemers
Dick Koster, secretaris (22-10-1950)	namens de pensioengerechtigden
Arno Elshout (15-1-1949)	namens de pensioengerechtigden
Ronald Kamphuis (7-8-1957)	namens de gewezen deelnemers (tot 1 juli 2024)
Rob Schenk (7-2-1963)	namens de gewezen deelnemers (benoemd per 1 juli 2024)
Carlo Reijnders (4-3-1963)	namens de gewezen deelnemers
Iris Vogt (9-6-1972)	namens de gewezen deelnemers

Overige externe partijen

Baker Tilly N.V.	Accountant
Achmea Pensioenservices N.V.	Uitvoerend Actuaris
Phenox Consultants B.V.	Certificerend actuaris
Achmea Pensioen Services N.V.	Pensioenadministratie
CACEIS Bank S.A., JP Morgan N.A.	Beleggingsadministratie
State Street Bank International	Beleggingsadministratie BP regeling
Russell Investments	Fiduciaire ondersteuning
BlackRock B.V.	Vermogensbeheer
Compliance-i-consultancy BV	Compliance Officer

Bestuursondersteuning

De bestuursondersteuning is belegd bij Montae & Partners.

GVAN

De gepensioneerden hebben zich verenigd in ‘Gepensioneerden Vereniging van Atos in Nederland’.

5. Vermogensbeheer

De eerste paragrafen gaan over het beleggingsbeleid voor rekening en risico van het fonds. De laatste paragraaf gaat over het beleggingsbeleid voor rekening en risico van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

5.1 Evaluatie financieel beleidskader

Het bestuur dient regelmatig te evalueren of het bestaande beleidskader nog voldoet. Het instrument voor deze evaluatie is een zogenaamde “Asset and Liabilities Management” (ALM)-studie. Met behulp van deze ALM-studie wordt gekeken of het beleggingsbeleid van het pensioenfonds nog passend is bij de pensioenambitie. In het eerste kwartaal van 2023 is een ALM-studie afgerond. Deze vormde ook in 2024 de basis van het beleggings-beleid. Einde 2024 is gestart met een nieuwe ALM studie, deze heeft echter geen impact op het Jaarverslag over boekjaar 2024, omdat de potentiële wijzigingen als gevolg van deze studie nog niet zijn geïmplementeerd.

In de ALM-studie is bezien hoe het beste pensioenresultaat gehaald kan worden o.b.v. de gekozen risicohouding en uitgaande van een beperkte kortingskans en beperkte omvang van die mogelijke korting. Voor de risicohou-ding was een zogenaamde VEV-bandbreedte van 8% tot 22,5% gekozen en een ondergrens voor het pensioen-resultaat van 90%.

Naast de ALM-studie is ook studie naar de Strategic Asset Allocation (SAA) uitgevoerd. Daarmee wordt de nadere verdeling over de beleggingscategorieën bepaald. Dit heeft geleid tot de volgende strategische allocatie. De strategische allocaties zijn ongewijzigd ten opzichte van einde 2023.

Strategische allocatie naar beleggingscategorieën.

	eind 2024	eind 2023
Returnportefeuille	**55%**	**55%**
Aandelen ontwikkelde markten	24,75%	24,75%
Aandelen opkomende markten	8,25%	8,25%
Bedrijfsobligaties	11,00%	11,00%
Obligaties opkomende markten	5,50%	5,50%
Hoogrentende obligaties	5,50%	5,50%
Matchingportefeuille	**45%**	**45%**
Euro Staatsobligaties	29,25%	29,25%
Nederlandse woninghypotheken	9,00%	9,00%
Geldmarktfondsen	6,75%	6,75%

De valuta-afdekking is gelijk aan 50% van de US dollar, de Japanse Yen en de Britse pond.
De beoordeling van de mate waarin aan de prudent person-regel wordt voldaan is in de ABTN opgenomen.

5.2 Beleidsontwikkelingen

Om tot de gewenste strategische allocatie te komen zijn er in 2024 enerzijds transacties tussen beleggings-categorieën uitgevoerd en anderzijds zijn er managers gewisseld. Het pensioenfonds is in 2023 reeds van een grotendeels actief beheerde portefeuille naar een grotendeels passief beheerde portefeuille gegaan. In 2024 is dit traject volledig afgerond. Hiermee zijn de beheer- en transactiekosten richting de toekomst verlaagd. Het pensioenfonds belegt in passief beheerde producten die een goede diversificatie bieden en waar MVB-risico's worden geadresseerd. Zo belegt het pensioenfonds voornamelijk in zogenaamde ESG screened fondsen. Deze fondsen passen een screening toe op ESG-criteria. Binnen de Returnportefeuille wordt nog steeds actief beheer toegepast voor de categorie hoogrentende obligaties. De managers in deze categorie hebben qua performance naar behoren gepresteerd.

De portefeuille wordt beheerd in lijn met de strategische asset allocatie. De allocatie kan door de tijd veranderen. Om het risico te beperken zijn er per beleggingscategorie begrenzingen opgenomen voor de mate waarin afgeweken kan worden van de strategische asset allocatie.

De rente-afdekking is in 2023 verhoogd van 40% naar 60%, conform het dynamisch rente-afdekkingsbeleid. Dit beleid is gebaseerd op een rentestaffel die een hogere renteafdekking adviseert bij hoge rentes en visa versa. Nadat de 20-jaars rente een stand van boven de 3,4% had bereikt is de rente in 2023 gedaald tot 2,5%. De staffel impliceert voor dit renteniveau een afdekking van 40%. Op advies van de beleggingsadviescommissie heeft het bestuur vastgehouden aan een renteafdekking van 60%. Deze lijn is in 2024 voortgezet. De renteafdekking is in 2024 vanuit risicomanagement oogpunt niet verlaagd.

Het voornaamste doel van de rente-afdekkingsportefeuille is het beheersen van het renterisico van de afgedekte verplichtingen. De opdracht aan de manager is om een rendement te behalen in lijn met de verplichtingen waar prudent met risico wordt omgegaan.

In 2024 zijn de hypotheken conform planning toegevoegd aan de matchingportefeuille. Verder heeft bestuur besloten om afscheid te nemen van de huidige LDI manager en over te stappen naar een nieuwe. De implementatie daarvan loopt door in 2025.

Voor de LDI-portefeuille is een landenbeleid opgesteld. Jaarlijks wordt per euro land getoetst of beleggingen in het betreffende land nog mogen plaatsvinden en voor hoeveel. Eind 2024 is besloten om de maximale allocatie naar Frankrijk te verlagen van 30% naar 20%. Aanleiding voor deze verlaging is de verslechtering van de kredietwaardigheid van Frankrijk.

5.3 Resultaten beleggingen

2024 was een relatief goed jaar qua rendement. De aandelenportefeuille rendeerde 24,36%. Aandelenbeurzen stegen wereldwijd onder aanvoering van de VS. De Amerikaanse economie overtrof de verwachtingen met een robuuste bbp-groei van 3% en een blijvend sterke arbeidsmarkt. Optimisme rond kunstmatige intelligentie en beter dan verwachte bedrijfswinsten droegen daarnaast bij aan het relatief sterke rendement van ruim 24% op de lokale aandelenmarkt zoals weergegeven in de MSCI USA Index. In euro termen bedroeg het rendement ruim 32%. Een groot deel van het rendement is toe te schrijven aan zeven toonaangevende bedrijven: Alphabet,

Amazon, Apple, Meta, Microsoft, Nvidia en Tesla. Aandelen markten buiten de VS bleven qua rendement achter, maar lieten per saldo nog steeds een goed rendement zien. Opkomende markten profiteerden met name van een beursherstel in China. Hoewel de economische uitdagingen er nog groot zijn, hervond de markt een deel van zijn vertrouwen terug mede door een pakket van stimulerende maatregelen van de Chinese overheid. In euro termen was het rendement van de MSCI Emerging Markets Index ruim 13%. Ontwikkelde markten ex de VS bleven hier iets bij achter met een rendement van ruim 12%. Europa bleef hierbij in economische opzicht achter bij de VS met een economische groei voor de eurozone van 0.9%.
Vastrentende markten bleven achter bij aandelenmarkten. Per saldo lieten de markten een positief rendement zien door enerzijds (licht) dalende rentes en anderzijds een verlaging in de kredietvergoeding. Met name van de High Yield markt deed het relatief sterk. Zo liet de ICE BofA BB-B Global High Yield Constrained Index een rendement zien van ruim 6,6% in euro termen, waar het valutarisico is afgedekt. Omdat het pensioenfonds niet al het valutarisico afdekt profiteerde het pensioenfonds met name van een sterkere US dollar waardoor het rendement van de portefeuille uitkwam op 13,15%. Het actieve beleid van de managers droeg positief bij aan dit rendement. Het rendement van de bedrijfsobligatieportefeuille was 7,7%, terwijl obligaties uit opkomende markten een rendement kende van 3,81%. In de laatste categorie wordt in lokale markten belegd, waardoor het pensioenfonds hier niet kon profiteren van de US dollar sterkte in 2024.

Beleggingsrendement 2024

	2024		2023	
	Rendement	BM	Rendement	BM
Gehele portefeuille	10,60%	11,81%	11,99%	9,95%
Returnportefeuille	17,34%	17,37%	12,52%	11,00%
Matchingportefeuille	2,57%	5,23%	10,46%	8,65%

De returnportefeuille liet een rendement zien van 17,34% wat in lijn lag met het rendement van de benchmark wat 17,37% was. De matchingportefeuille bleef in 2024 achter bij de af te dekken verplichtingen. Dit kwam met name door de uitlopende kredietvergoeding op staatsobligaties ten opzichte van renteswaps. De grootste stijging in deze vergoeding zagen we voor Franse staatsobligaties waar de vergoeding met ruim 0,7% opliep. Duitse en Nederlandse staatsobligaties zagen een stijging van ongeveer 0,4% in deze vergoeding. Voor obligaties met een looptijd van ongeveer 10 jaar komt een stijging in de kredietvergoeding van 0,7% overeen met een negatieve bijdrage in het rendement van ongeveer 6%. De beleggingen in Nederlandse woninghypotheken die in 2024 zijn opgebouwd droegen positief bij aan het rendement. Per saldo rendeerde de matchingportefeuille 2,57% over 2024 tegen een rendement van de benchmark, die de af te dekken verplichtingen weergeeft, van 5,23%.

5.4 ESG-beleid

In Europees verband is een Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) opgesteld. De SFDR heeft als doel beleggers meer inzicht te geven in de duurzaamheidsrisico's en het beter mogelijk te maken om de duurzaamheid van financiële producten onderling te vergelijken. Op Europees niveau is er ook een taxonomie opgesteld met criteria om vast te stellen of een economische activiteit als ecologisch duurzaam kan worden aangemerkt. Bepalend is hierbij de mate van ecologische duurzaamheid van een belegging. Pensioenfondsen moesten hun beleggingen labelen in grijs (artikel 6), lichtgroen (artikel 8) of donkergroen (artikel 9).

SPA classificeert als artikel 6 fonds in 2023.Het pensioenfonds houdt in haar beleggingsbeleid rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Bij het vormgeven van het beleggingsbeleid wordt gekeken naar wettelijke eisen t.a.v. Environmental, Social & Governance (ESG), ethische principes, implementeerbaarheid en wordt er beoordeeld wat de impact van ESG is op het risico en rendement van de portefeuille. Het pensioenfonds gelooft bij voorbaat niet dat maatschappelijk verantwoord beleggen tot betere of slechtere beleggingsresultaten leidt.

Gegeven deze uitgangspunten hanteert het pensioenfonds een ESG-beleid zoals beschreven in het strategisch beleggingsbeleid. Dit beleid bevat de volgende onderdelen: Uitsluitingen, Stembeleid, Portefeuille samenstelling en Duurzaamheidsrisico's.

Het beleid is in 2024 verder uitgewerkt. Het bestuur en het verantwoordingsorgaan hebben een sessie gehad waar klimaatrisico's zijn besproken. In deze sessie kwam naar voren dat men van mening is dat in de energietransitie traditionele energiebronnen voorlopig noodzakelijk blijven. Het is echter tevens duidelijk dat beleidsmakers steeds zwaarder sturen op de energietransitie en dat de technologische en economische ontwikkelingen voor alternatieven door zullen gaan. Dit maakt het beleggen in bedrijven met zwaar vervuilende activiteiten op lange termijn riskant. Het pensioenfonds heeft daarom besloten om bedrijven uit te sluiten die een significant deel van hun omzet halen uit oliewinning, uit teerzanden en/of thermische kolen. Daarnaast worden ook bedrijven uitgesloten, via de gekozen index, die banden hebben met controversiële, civiele en nucleaire wapens endie verband houden met tabak. Dit beleid is grotendeels van toepassing op de passief beheerde deel van de returnportefeuille.

Bij de selectie van passief beheerde fondsen is er gekozen voor zogenaamde artikel 8 fondsen. Deze fondsen dienen te voldoen aan het ‘good governance’ uitgangspunt. Dit betekent dat beleggingen in bedrijven met een controversiële status worden uitgesloten en dat bedrijven een goed bestuur moeten laten zien.

Begin 2025 is een deelnemersonderzoek uitgevoerd naar maatschappelijk verantwoord beleggen. SPA zal de conclusies hiervan in 2025 adresseren.

DNB heeft in december 2023 een sectorbrief gestuurd naar Nederlandse pensioenfondsen met de aankondiging dat zij een onderzoek zal doen naar de beheersing van ESG-risico's. De DNB verwijst in haar brief naar de verantwoordelijkheid van pensioenfondsen om prudent beleid te hanteren. De portefeuille van SPA sluit hier mede door de beleggingen in artikel 8 fondsen goed bij aan. SPA heeft in 2024 verdere stappen gezet om ESG risico’s beter in kaart te brengen. Naar verwachting zal SPA in 2025 een goed beeld hebben van alle relevante risico’s. Dit beeld in combinatie met de uitkomsten van het deelnemersonderzoek zal in 2025 worden gebruikt om het ESG beleid te herijken.

5.5 (Externe) rapportages en beleggingsadviescommissie

SPA hanteert een aantal maand- en kwartaalrapportages die haar in staat stellen om de doelstellingen van het beleggingsbeleid te toetsen. Dit betreffen onder meer rapportages van de fiduciair ondersteuner, de custodian Caceis en de vermogensbeheerders. De rapportages worden door de beleggingsadviescommissie (BAC) en het bestuur gebruikt om te monitoren of de invulling en/of de hoogte van de afdekking van het renterisico en het risicobudget adequaat plaatsvindt en of de begrenzingen in acht worden genomen.

Het voornaamste doel van de BAC is om het strategische beleggingsbeleid adequaat te volgen en daarover te adviseren. De BAC is in 2024 zeven maal bijeengekomen.

5.6 Beleggingen voor risico (gewezen) deelnemer

In de Beschikbare Premie (BP)-regeling wordt individueel kapitaal opgebouwd. Op pensioendatum wordt dit opgebouwde kapitaal omgezet in een levenslang ouderdomspensioen. De hoogte van het levenslang ouderdomspensioen is afhankelijk van de waarde van de beleggingen, de levensverwachting en de rente op dat moment.

De BP-regeling belegt volgens een life cycle in Oriflex-fondsen. De gewezen deelnemers hebben de keuze of ze volgende de standaard life cycle willen beleggen of voor Self Select danwel voor Doorbeleggen willen kiezen. SPA stuurt jaarlijks een brief naar de gewezen deelnemers waarin SPA bevestigt of het risicoprofiel en de beleggingen met elkaar in overeenstemming zijn.

De rendementen van de verschillende fondsen staan hieronder toegelicht.

Oriflex fondsen	MW *(in 000)*	YTD		3-jaar (geannualiseerd)		5-jaar (geannualiseerd)		10-jaar (geannualiseerd)	
		Fonds	BM	Fonds	BM	Fonds	BM	Fonds	BM
Wereldwijd	35.726	13,03%	15,98%	2,73%	5,08%	9,71%	8,40%	8,95%	8,36%
Europa	2.590	6,75%	7,84%	-1,04%	4,65%	8,82%	6,98%	7,79%	7,44%
Amerika	2.494	15,35%	23,54%	5,08%	5,64%	10,89%	11,87%	9,60%	10,74%
Emerging Markets	1.258	18,12%	19,93%	1,04%	-0,09%	4,00%	2,59%	6,99%	5,43%
Obligaties	78.676	1,28%	1,76%	-3,61%	-3,83%	-1,90%	-2,05%	0,53%	0,20%
Liquiditeiten	115.044	3,77%	3,80%	2,27%	2,07%	1,09%	1,00%	0,34%	0,31%
	235.790								

(de rendementen in rood geven aan dat het fonds slechter heeft gepresteerd dan de benchmark en in groen dat het beter heeft gepresteerd)

De marktwaarde (MW) van het belegd vermogen is in totaal € 235,8 miljoen en is verdeeld over zes verschillende Oriflex fondsen. Omdat het actief gemanagede fondsen zijn beoordeelt het bestuur de performance over een langere periode. Op een vijf- en tienjaars basis is de performance van vijf van de zes fondsen beter dan de benchmark (BM).

6. Risicomanagement en compliance

6.1 Risicomanagement

Pensioenfondsen staan voortdurend bloot aan diverse risico's. Alles wat het behalen van de doelstelling van Stichting Pensioenfonds Atos (hierna: 'SPA' of 'het fonds') in de weg staat, is te zien als een risico. In dat licht voert SPA Integraal Risicomanagement (hierna: IRM).

In haar IRM is de focus gericht op:

- Het opstellen van de strategie en hieraan gekoppeld het risicoprofiel en de risicobereidheid;
- Het identificeren van risico's;
- Het opstellen en implementeren van beleid voor risicobeheersing;
- Het uitvoeren, monitoren en terugkoppelen over risico's en beheersmaatregelen.

Het beleidskader voor de inrichting van het risicomanagement is gebaseerd op het zogenaamde 'three lines of defence'-model. Dit model draagt bij aan de versterking van de risicocultuur en het nemen van verantwoordelijkheid voor het managen en intern beheersen van risico's.

Het bepalen van de risico's en beheersmaatregelen in het integraal risicomanagement is niet statisch; voortdurend wordt onderzocht of de opgenomen beheersmaatregelen goed functioneren en waar de risico's nog aanvullende beheersmaatregelen behoeven. De sleutelfunctiehouder risicobeheer en de vervuller voor de uitvoering van het risicobeheer geven samen vorm aan het overgrote deel van de uitvoering van het risicomanagement door middel van onder meer risicorapportages, risico-opinies en risico awareness sessies. .

Binnen het bestuur is er één bestuurder die het aandachtsgebied risicomanagement heeft. Dit betreft de organisatie en aansturing ervan. De bestuurder met dit aandachtsgebied is aangewezen om als contact voor de sleutelfunctionaris op dit taakgebied te functioneren en is voorzitter van de risicocommissie. Het bestuur als geheel is verantwoordelijk voor het eerstelijns risicomanagement.

Jaarlijks wordt een risico awareness sessie gehouden met het bestuur om vast te stellen of er verschuivingen in de risico's voor het fonds zijn die in de komende periode additionele aandacht behoeven. Deze risico's worden periodiek in de Risicocommissie besproken en gedeeld met het bestuur. Het dashboard waarin deze risico's zijn opgenomen heeft naast dat het terugkijkt op de ontwikkelingen bovenal ook een vooruitkijkend/signalerend karakter zodat ontwikkelingen tijdig worden onderkend en maatregelen kunnen worden genomen.

Ontwikkelingen 2024

In 2023 is een nieuwe ALM studie uitgevoerd en afgerond. Deze studie heeft zich vertaald in een nieuwe, herziene, beleggingsstrategie en in een beleggingsplan. In 2024 is uitvoering gegeven aan dit plan. Door de sleutelfunctie risicobeheer is gekeken of de uitvoering van het plan in lijn ligt met de strategie en het plan.

Net als in 2023 is vanuit de sleutelfunctie risicobeheer aandacht bij de BAC gevraagd voor de geopolitieke spanningen en de wijze waarop het fonds daar rekening mee kan en wil houden in de beleggingen.

De afdekking van de rente volgt het niveau van de marktrente. Na een periode van stijgende rente is het afdekkingsniveau van 60% aangehouden. Na daling van de rente heeft het bestuur besloten de beleidsmatige

aanpassing naar een lager niveau van afdekking niet door te voeren. De sleutelfunctiehouder risicobeheer heeft hierbij een positieve risico opinie afgegeven. Dit besluit wordt door het bestuur en de BAC, met de ontwikkeling van de marktrente, voortdurend opnieuw beoordeeld.

SPA maakt voor het merendeel van haar dienstverlening gebruik van uitbestedingspartners. SPA is altijd blootgesteld aan het uitbestedings- en operationele risico dat een uitbestedingspartner niet levert waarvoor hij aangesteld is. De sleutelfunctie risicobeheer beoordeelt periodiek of de uitbestedingsrelaties de werkzaamheden uitvoeren conform afspraak en of SPA dit in voldoende mate monitort door middel van gesprekken, SLA rapportage, performance rapportage, non-financial risk rapportage en ISAE en SOC verklaringen. De rapporten geven een beeld dat de kwaliteit en risicobewaking van de dienstverleners voldoende gewaarborgd zijn. In 2024 hebben zich geen incidenten voorgedaan die de beheerste en integere bedrijfsvoering van SPA in het gedrang hebben gebracht

In de loop van 2024 heeft de DORA regelgeving (Digital Operational Resilliance Act) meer vorm gekregen richting de implementatiedatum van 17 januari 2025. Het fonds heeft een gap analyse uitgevoerd om te bepalen welke gevolgen DORA heeft voor het fonds en welke stappen gezet moeten worden om DORA compliant te zijn. In 2024 is het beleid rond informatiebeveiliging, uitbesteding, incidenten en integraal risico management herzien in lijn met de vereisten vanuit DORA. Daarnaast is nauwlettend gevolgd welke maatregelen uitbestedingspartners hebben getroffen om SPA te kunnen laten voldoen aan haar verplichtingen. In januari 2025 zijn de wijzigingen in het beleid definitief vastgesteld.

Een belangrijke ontwikkeling voor de pensioensector als geheel is de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) die in 2023 door de Kamer is goedgekeurd. In 2024 hebben de sociale partners van het fonds besloten om niet ‘in te varen’, dus niet over te gaan op de Wtp maar gebruik te blijven maken van het FTK. De sleutelfunctie-houder risicobeheer is voortdurend aangehaakt op de ontwikkelingen. Daarbij is tevens aandacht gevraagd voor de gevolgen en de risico’s voor het besluit tot niet invaren. Een eerder ingezet onderzoek naar de toekomst van het fonds is kort na het besluit tot niet invaren opgepakt. De uitkomsten daarvan zullen in de eerste helft van 2025 volgen

6.2 Compliance

In 2024 heeft het fonds verdere stappen gezet in het versterken van compliance en integriteit, in een omgeving die blijvend gekenmerkt wordt door toenemende complexiteit, maatschappelijke verwachtingen en toezichtdruk. De noodzaak om proactief te blijven investeren in een solide compliance-inrichting is daarmee onverminderd actueel. Transparantie, verantwoording en het consistent naleven van normen blijven van essentieel belang voor het behouden van het vertrouwen van stakeholders en toezichthouders.

Kerngebieden en activiteiten

De compliancefunctie heeft zich ook in 2024 gericht op het bevorderen van een integere cultuur en het bewaken van naleving van de gedragscode. Bijzondere aandacht is uitgegaan naar thema’s als nevenactiviteiten, geschenken en uitnodigingen, belangenverstrengeling en reputatiegevoeligheid. In een aantal gevallen is vastgesteld dat meldingen niet altijd tijdig of volledig zijn gedaan. Dat onderstreept het belang van het vergroten van bewustwording en het stimuleren van een cultuur waarin tijdige melding en openheid vanzelfsprekend zijn.

Vooruitkijkend ligt hier ook een kans: het consequenter gebruik van het complianceportaal als centraal instrument. Door dit beter in te zetten voor meldingen, registraties en verklaringen ontstaat meer overzicht, een duidelijke systematiek en directe audittrail. Dit draagt bij aan structurele borging en transparantie van nalevingsverplichtingen.

Risicobeheer en integriteit

De Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA) is herijkt, waarbij de bestaande risico's grotendeels zijn bevestigd. Hoewel er geen nieuwe integriteitsrisico's zijn geïdentificeerd, blijft structurele aandacht nodig voor thema's als uitbesteding, reputatie, informatiebeveiliging en het voorkomen van ongewenste beïnvloeding. Ook de verwachting van toezichthouders met betrekking tot een integere en beheerste bedrijfsvoering vraagt om voortdurende alertheid van het bestuur. Daarnaast blijft het van belang om blijvend te investeren in integriteitsbewustzijn, niet alleen door regels en processen, maar vooral via dialoog, reflectie en training. Een cultuur waarin dilemma's bespreekbaar zijn en meldingen laagdrempelig worden gedaan, is cruciaal voor duurzame governance.

Uitbesteding en compliance

De relatie met uitbestedingspartners is een terugkerend aandachtsgebied. Het is van belang dat het fonds toezicht blijft houden op de naleving van compliancevereisten door externe partijen, zowel inhoudelijk als procesmatig. Monitoring, rapportage en toetsing blijven nodig om risico's op uitbestedingsvlak te beheersen en aan de verwachtingen van onder meer DNB te voldoen.

Data en gegevensbescherming

Gegevensbescherming is een randvoorwaarde voor het vertrouwen van deelnemers en de naleving van wet- en regelgeving. De inrichting van processen rondom dataveiligheid en privacy vraagt om periodieke evaluatie en verdere versterking, vooral richting het digitale domein. Aansluiting bij bredere ontwikkelingen, zoals DORA, vereist ook op bestuursniveau aandacht voor digitale weerbaarheid en informatiebeveiliging.

Conclusie en toekomstperspectief

De compliancefunctie heeft in 2024 in de kern goed gefunctioneerd. Meldingen zijn opgevolgd, signalen zijn besproken en de structuur staat. Tegelijkertijd blijkt uit de praktijk dat verdere verbetering mogelijk en wenselijk is, met name in het tijdig melden van verplichtingen, het gebruik van bestaande systemen en het vergroten van bewustzijn onder verbonden personen.

Voor de komende periode wordt aanbevolen om:

- het complianceportaal actiever te benutten als centraal registratiesysteem;
- structureel aandacht te besteden aan training, gedragscode-awareness en integriteitsdilemma's;
- compliance en risicomanagement beter te verweven met operationele processen en uitbesteding;
- aansluiting te zoeken bij sectorale ontwikkelingen, zoals WTP en DORA, vanuit complianceperspectief.

Het blijvend investeren in een sterke compliancecultuur, ondersteund door procesmatige borging en actieve betrokkenheid van bestuur en sleutelfuncties, vormt de sleutel tot een integere en toekomstbestendige fondsorganisatie.

7. Vaststelling jaarrekening 2024

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Atos heeft de jaarrekening 2024 vastgesteld op 13 juni 2025.

Rijswijk, 13 juni 2025

Namens het Bestuur,

Sako Zeverijn
(Voorzitter)

Louis Alting
(Secretaris)

Hugo Nieuwenhuijse

Kees Wim van den Herik

Leon Ramselaar

Wim Boogaard

Namens RvT,

Jacqueline Verhulst
(Voorzitter)

Bert Oostdam

Joyce van Dorssen

Stichting Pensioenfonds Atos

Jaarrekening 2024

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)
(x € 1.000)

		2024	2023
ACTIVA			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	(1)	2.436.286	2.283.671
Beleggingen voor risico deelnemers	(2)	235.790	254.202
Vorderingen en overlopende activa	(3)	1.567	274
Overige activa	(4)	22.287	44.425
		2.695.930	2.582.572
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(5)	566.906	455.529
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(6)	1.813.656	1.785.859
Voorzieningen voor risico deelnemers	(7)	238.282	254.202
Langlopende schulden	(8)	1.003	997
Overige schulden en overlopende passiva	(9)	76.083	85.985
		2.695.930	2.582.572

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024	2023
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	127,6	122,3
Beleidsdekkingsgraad	126,0	121,8
Reële dekkingsgraad	97,5	93,4

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2024		2023	
BATEN					
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds	(10)		288		253
Premiebijdragen voor risico deelnemers	(11)		19		22
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(12)		199.917		232.255
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	(13)		11.172		18.711
Overige baten	(14)		18		32
			211.414		251.273
LASTEN					
Pensioenuitkeringen	(15)		63.082		58.807
Pensioenuitvoeringskosten	(16)		1.977		1.668
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(17)				
C&P-garantie		282		121	
Rentetoevoeging		60.451		54.732	
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen		-62.770		-58.938	
Onttrekkingen voor uitvoeringskosten		-1.758		-1.503	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-12.707		-6.744	
Wijziging DNB rentetermijnstructuur		21.969		68.088	
Wijziging overige actuariële grondslagen		-2.767		4.344	
Resultaat op sterfte		764		1.814	
Resultaat op arbeidsongeschiktheid		-317		-50	
Pensioeninkoop uit beschikbare premieregeling		11.150		12.585	
Toeslagen		12.614		67.683	
Overige resultaten		886		-763	
			27.797		141.369
Mutatie voorzieningen voor risico deelnemers	(18)		-15.920		-4.324
Saldo waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	(19)		10.146		6.758

Saldo waardeoverdrachten voor risico deelnemers	(20)	12.955	7.328
		100.037	211.606
Saldo van baten en lasten		111.377	39.667

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2024		2023	
Bestemming van het saldo van baten en lasten				
Mutatie reserve algemene risico's	953		5.611	
Mutatie beleggingsreserves	3.426		-13.470	
Mutatie overige reserves	106.998		47.526	
		111.377		39.667

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2024		2023	
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangen premiebijdragen voor risico pensioenfonds	495		2.420	
Ontvangen premiebijdragen voor risico deelnemers	21		22	
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	406		712	
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico deelnemers	586		-26	
Betaalde pensioenuitkeringen	-62.920		-58.777	
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-11.085		-7.481	
Betaalde waardeoverdrachten voor risico deelnemers	-13.933		-7.328	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.129		-1.196	
Overige baten en lasten	18		33	
Langlopende schulden	6		-30	
		-88.535		-71.651
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Ontvangen inzake verkopen/aflossingen beleggingen	1.350.466		2.116.390	
Betaald inzake aankopen/verstrekkingen beleggingen	-1.302.914		-2.047.994	
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	26.003		46.965	
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-2.044		-6.634	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-5.114		-7.236	
		66.397		101.491
Mutatie liquide middelen		-22.138		29.840

Samenstelling geldmiddelen

	2024	2023
Liquide middelen per 1 januari	44.425	14.585
Mutatie liquide middelen	-22.138	29.840
Liquide middelen per 31 december	22.287	44.425

4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Stichting Pensioenfonds Atos (hierna 'SPA' of 'het pensioenfonds'), statutair gevestigd te Rijswijk, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41184442.
Het doel van SPA is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden in het geval van ouderdom en overlijden. Daarnaast verstrekt SPA uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN).

Vanaf 1 januari 2014 is er geen actieve pensioenopbouw meer. Er zijn geen actieve deelnemers meer en er wordt geen premie meer door de sponsor afgedragen (enkel nog arbeidsongeschikte deelnemers met premievrije opbouw).

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610.
De bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Het bestuur heeft op 13 juni 2025 de jaarrekening vastgesteld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
Het bestuur is van mening dat de continuïteit van SPA gewaarborgd is. Er bestaan geen plannen, omstandigheden en/of gebeurtenissen die de voortzetting van de bedrijfsactiviteiten van SPA compromitteren.

Vergelijking met voorgaand verslagjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand verslagjaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijzigingen zoals opgenomen in paragraaf 'Schattingswijzigingen'.

Schattingswijzigingen

Nieuwe Prognosetafel AG2024
De actuariële grondslagen en veronderstellingen voor de berekening van de reële waarde van de pensioenverplichtingen worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer het vergelijk van veronderstellingen voor sterfte, langleven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van SPA.
In september 2024 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) de nieuwe Prognosetafel AG2024 gepubliceerd. Voor de bepaling van de technische voorzieningen per 31-12-2024 wordt deze prognosetafel, startjaar 2025 gebruikt (2023: Prognosetafel AG2022, startjaar 2024). Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen van € 2,8 miljoen. Dit resultaat is in de staat van baten en lasten opgenomen onder 'wijziging overige actuariële grondslagen'.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar SPA zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.
Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties', die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.
De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- in het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat verslagjaar gevolgen heeft, of
- in het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.
Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2024	31-12-2023
Australische Dollar (AUD)	1,67	1,62
Canadese Dollar (CAD)	1,49	1,46
Zwitserse Frank (CHF)	0,94	0,93
Deense Kroon (DKK)	7,46	7,45
Brits Pond Sterling (GBP)	0,83	0,87
Hongkongse Dollar (HKD)	8,04	8,63
Japanse Yen (JPY)	162,74	155,73
Noorse Kroon (NOK)	11,76	11,22
Zweedse Kroon (SEK)	11,44	11,13
Singaporese Dollar (SGD)	1,41	1,46
Israelische Shekel (ILS)	3,77	3,98
US Dollar (USD)	1,04	1,10

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

Beleggingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum, tenzij anders is aangegeven.

Derivaten zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

Participaties in beleggingsfondsen zijn gewaardeerd volgens de grondslagen voor de onderliggende beleggingen ('look-through'-benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen is aangesloten bij de hoofdcategorie.

(Reële) waardebepaling

Voor de meerderheid van de reële waardebepaling van beleggingen is gebruik gemaakt van genoteerde marktprijzen. Dit is het geval als beleggingen verhandeld worden aan een effectenbeurs. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van waarderingsmodellen en -technieken:

1. Netto contante waarde (NCW-)berekeningen: de te ontvangen kasstromen zijn contant gemaakt op basis van de marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico.
2. Andere methode(n):

- Een waardering gebaseerd op een transactie in een niet-actieve markt met een niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).
- Een waardering volgens waarderingsmodellen en -technieken gebaseerd op marktdata.
- Een waardering niet gebaseerd op marktdata, maar op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.
- Een waardering gebaseerd op de intrinsieke waarde uit recente rapportages van fundmanagers en fund-to-fund managers. Hieronder vallen beursgenoteerde fondsen met een 'Net Asset Value'-koers.

Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen.

Als de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten):

- Vorderingen en schulden uit beleggingen zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.
- Liquide middelen vermogensbeheer zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het verschil met reële waarde is bij deze posten in het algemeen gering als gevolg van het korte termijn karakter. In de toelichting zijn deze posten opgenomen onder 'genoteerde marktprijzen'.

Aandelen

- Beursgenoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum, inclusief opgelopen rente:

- Voor beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum (mid price).

Derivaten

Derivaten zijn gewaardeerd tegen NCW-berekeningen.
Derivaten met een negatieve waarde zijn in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

Overige beleggingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum:

- Voor beursgenoteerde overige beleggingen is dit de beurswaarde per balansdatum.
- Voor niet-beursgenoteerde overige beleggingen is dit de intrinsieke waarde.

Onder overige beleggingen zijn beleggingen opgenomen, die niet als één van de hiervoor benoemde beleggingen geclassificeerd kunnen worden. Verder zijn onder overige beleggingen opgenomen nog af te wikkelen beleggingstransacties en liquide middelen beheerd door de vermogensbeheerder.

Collateral met een positieve waarde is opgenomen onder overige beleggingen.
Collateral met een negatieve waarde is onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Securities lending

SPA neemt deel aan securities lending, waarbij beleggingen voor een korte periode worden uitgeleend aan andere marktpartijen. De uitgeleende beleggingen blijven op de balans van het pensioenfonds volgens de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.
De als onderpand ontvangen geldmiddelen zijn opgenomen onder beleggingen. Als het onderpand is herbelegd, dan zijn deze beleggingen opgenomen in de betreffende beleggingencategorie. De schuld voor het ontvangen onderpand is opgenomen onder de overige schulden en overlopende passiva.
Als beleggingen als onderpand zijn ontvangen, dan zijn deze beleggingen en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans van het pensioenfonds opgenomen maar in de toelichting vermeld.
Alle baten en lasten zijn volgens het toerekenbeginsel over de looptijd van de desbetreffende transacties verantwoord en opgenomen in de rentebaten en -lasten in de staat van baten en lasten.

Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen voor risico deelnemers zijn middelen op rekeningen van deelnemers die zelf het beleggingsrisico dragen in het kader van de beschikbare premieregeling.

De waarderingsgrondslagen voor beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor beleggingen voor risico pensioenfonds.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa zijn liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden zijn. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves zijn bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief de (technische) voorzieningen voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemers, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. De reserves zijn:

- Reserve algemene risico's: gelijk aan het minimaal vereist vermogen.
- Beleggingsreserve: maximaal gelijk aan het vereist eigen vermogen.
- Overige reserve: het reservetekort of -overschot van het pensioenfonds.

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

De technische voorzieningen voor risico pensioenfonds zijn gewaardeerd op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen (reële waarde). Hierbij is het volgende is van belang:

- Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.
- De contante waarde is bepaald met behulp van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Bij de berekening is uitgegaan van de op de balansdatum geldende actuariële en bedrijfstechnische nota en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken.
- Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening opgenomen. Er is hierbij geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.
- Bij de berekening is rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor premievrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.
- Bij de bepaling van de actuariële grondslagen en veronderstellingen is uitgegaan van voor DNB acceptabele grondslagen, waarbij rekening is gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

In de technische voorzieningen zijn opgenomen:

- Voorziening C&P-garantie: een extra voorziening voor de tot en met 2024 toegekende toeslagen van bepaalde oud-Philips-medewerkers.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2024:

Rekenrente
De gemiddelde rekenrente per 31 december 2024: 2,23% (31 december 2023: 2,39%).

Overlevingstafels
De door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024, startkolom 2025 (2023: Prognosetafel AG2022, startkolom 2024). Deze tafel is gecorrigeerd voor het verschil tussen de gehele Nederlandse bevolking en de gewezen deelnemerspopulatie van SPA door gebruik te maken van de ervaringssterftetabel "Mercer Hoog".

Partnerschap
Voor alle gewezen deelnemers jonger dan 65 jaar is aangenomen, dat zij gehuwd zijn. In de overige gevallen is uitgegaan van de feitelijke burgerlijke staat.

Leeftijdsverschil man-vrouw
Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de mannelijke gewezen deelnemer en 3 jaar ouder dan vrouwelijke gewezen deelnemer.

Leeftijdsbepaling
De leeftijdsbepaling gebeurt in maanden nauwkeurig.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen
De voorziening voor uitgesteld wezenpensioen is gelijk aan 5% van de voorziening voor uitgesteld nabestaanden-pensioen voor de slapers.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten
De contante waarde van de vrijgestelde pensioenopbouw is voor 100% opgenomen in de technische voorzieningen.

Voorziening voor uitvoeringskosten
Er is een kostenopslag opgenomen van 2,80% (2023: 2,80%) van de voorziening pensioenverplichtingen voor toekomstige administratie- en excassokosten.

Voorziening voor ongehuwden ouderdomspensioen
De factor voor het ongehuwden ouderdomspensioen is gelijk aan de factor voor het ouderdomspensioen vermenigvuldigd met '(1 - gehuwdheidsfrequentie op pensioendatum)'.

Voorzieningen voor risico deelnemers

De waardering van de voorzieningen voor risico van deelnemers is bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief de direct toe te rekenen transactiekosten. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (het ontvangen bedrag met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten).

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

- Actuele dekkingsgraad: (totale activa -/- schulden) / (technische) voorzieningen voor risico pensioenfonds én risico deelnemers * 100%.
- Beleidsdekkingsgraad: het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.
  De beleidsdekkingsgraad fluctueert minder dan de actuele dekkingsgraad. Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen.
- Reële dekkingsgraad: de verwachte stijging van de prijzen is meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat het pensioenfonds theoretisch voldoende vermogen heeft om aan de pensioenverplichtingen te voldoen én om de pensioenen volledig te verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.
- Vereiste dekkingsgraad: de benodigde dekkingsgraad gelet op de beleggingsrisico's als gevolg van het strategisch beleggingsbeleid en volgens de wettelijke rekenregels.
- Minimaal vereiste dekkingsgraad: de minimaal benodigde buffer. Als de beleidsdekkingsgraad hieronder komt, is er sprake van een dekkingstekort.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico pensioenfonds

Dit zijn de aan werkgever en deelnemers in rekening gebrachte en te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Premiebijdragen voor risico deelnemers

Dit zijn bijdragen van werkgever en deelnemers in het kader van de beschikbare premieregeling.

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds en risico deelnemers

De beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds en risico deelnemers zijn op dezelfde wijze vastgesteld.
(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Indirecte beleggingsopbrengsten zijn gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten:
- Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.
- Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen.
- Verkoopkosten zijn verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer zijn de externe kosten van vermogensbeheer opgenomen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen, e.d.

Overige baten

Overige baten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan gewezen deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds zijn de wijzigingen in de waarde van de technische voorzieningen, onder meer door:

C&P-garantie

Deze post bestaat uit de lasten van de in het verslagjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening voor bepaalde oud-Philips-medewerkers.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De technische voorzieningen zijn in het verslagjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023.

Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zijn vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorzieningen is het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het verslagjaar.

Onttrekkingen voor uitvoeringskosten

In de technische voorzieningen is een voorziening opgenomen voor de dekking van toekomstige administratie- en excassokosten.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging DNB rentetermijnstructuur

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Wijziging overige actuariële grondslagen

Hieronder is opgenomen de overgang in het verslagjaar op de door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024, startjaar 2025.

Pensioeninkoop uit beschikbare premieregeling

Uit de beschikbare premieregeling valt:
- bij overlijden voor pensioeninkoop een kapitaal vrij, dat wordt aangewend voor inkoop van nabestaandenpensioen;
- bij pensionering voor pensioeninkoop een kapitaal vrij, dat wordt aangewend voor inkoop van pensioen;
- bij ontslag een kapitaal vrij, dat kan worden aangewend voor inkoop van pensioen.

Overige resultaten

Een aantal oorzaken leidt tot overige resultaten:
- Vervroeging en uitstel van ingang van pensioen door hantering van sekse-neutrale vervroegings- en uitstelfactoren.
- Uitruil en omzetting van pensioensoorten (bijvoorbeeld uitruil van nabestaandenpensioen in een hoger ouderdomspensioen) door hantering van sekse-neutrale vervroegings- en uitstelfactoren.

Mutatie voorzieningen voor risico deelnemers

De mutatie voorzieningen voor risico deelnemers is bepaald door de mutatie in de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Saldo waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds en risico deelnemers

Dit is het saldo van overgenomen en overgedragen pensioenaanspraken.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:

- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
- Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

SPA belegt in beleggingsfondsen. Met het oog op transparantie is de toelichting op beleggingen gebaseerd op de beleggingen in de portefeuilles van deze beleggingsfondsen ('look through'). Toelichtingen in de paragraaf 'Risicobeheer en derivaten' kunnen daarom afwijken van de balansposten.

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	686.971	1.469.052	-38.562	95.400	2.212.861
Aankopen	1.816	1.289.586	11.146	-	1.302.548
Verkopen	-49.301	-1.271.215	-	-	-1.320.516
Overige mutaties	-	-64	-216	-7.156	-7.436
Waardemutaties	162.510	31.559	-15.425	-	178.644
Stand per 31 december 2024	801.996	1.518.918	-43.057	88.244	2.366.101
Bij: Derivaten met een negatieve waarde					70.185
					2.436.286

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	660.184	1.364.899	-53.399	102.605	2.074.289
Aankopen	507.129	1.540.069	-	-	2.047.198
Verkopen	-541.031	-1.536.389	-15.139	-	-2.092.559
Overige mutaties	-	5.049	-5.890	-7.205	-8.046
Waardemutaties	60.689	95.424	35.866	-	191.979
Stand per 31 december 2023	686.971	1.469.052	-38.562	95.400	2.212.861
Bij: Derivaten met een negatieve waarde					70.810
					2.283.671

Aan- en verkopen van derivaten zijn gesaldeerd opgenomen.
Overige mutaties zijn mutaties die niet het gevolg zijn van aankopen, verkopen en waardemutaties, maar van mutaties in beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen vermogensbeheer. Dit zijn bijvoorbeeld te vorderen dividend (-belasting), nog af te wikkelen transacties en lopende interest.
Derivaten en collateral met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

De beleggingen zijn als volgt op de balans opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2023
-onder beleggingen voor risico pensioenfonds	2.436.286	2.283.671
-onder overige schulden en overlopende passiva (derivaten)	-70.185	-70.810
Subtotaal	2.366.101	2.212.861
-onder overige schulden en overlopende passiva (collateral)	-	-9.480
	2.366.101	2.203.381

Onderpand (collateral) met betrekking tot derivaten

SPA belegt in derivaten. Afhankelijk van de waarde van de derivaten wordt onderpand (collateral) ontvangen of verstrekt. Bij een positieve waarde van de derivaten wordt onderpand ontvangen, bij een negatieve waarde wordt onderpand verstrekt.

Ultimo 2024 is geen onderpand ontvangen (2023: € 9,5 miljoen in liquiditeiten) door een positieve waardeontwikkeling van de derivaten. Ultimo 2023 staat het ontvangen onderpand in liquiditeiten op de balans. Het ontvangen onderpand staat niet ter vrije beschikking.

Ultimo 2024 is € 7,1 miljoen (2023: € 30,5 miljoen) aan onderpand in (staats)obligaties verstrekt door een negatieve waardeontwikkeling van de derivaten. De verstrekte (staats)obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden.

Ultimo 2024 is € 70,8 miljoen (2023: € 44,6 miljoen) aan onderpand verstrekt in liquiditeiten, waarvan € 28,7 miljoen (2023: € 13,1 miljoen) als initial margin (waarborgsom) en € 3,9 miljoen in behandeling door een negatieve waardeontwikkeling van de derivaten. Het verstrekte onderpand staat op de balans.

Securities lending

SPA stelt een deel van de aandelen- en obligatiebeleggingen beschikbaar voor uitlening aan andere marktpartijen (securties lending). SPA behoudt het economisch eigendom. De uitgeleende beleggingen blijven op de balans van SPA volgens de waarderingsgrondslagen van SPA.

Reële waarde: waarderingsystematiek op basis van Richtlijn 290

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW-berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2024					
Aandelen	801.996	-	-	-	801.996
Vastrentende waarden	1.518.918	-	-	-	1.518.918
Derivaten	-	-	-43.057	-	-43.057
Overige beleggingen	88.244	-	-	-	88.244
Totaal	2.409.158	-	-43.057	-	2.366.101

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW-berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023					
Aandelen	686.971	-	-	-	686.971
Vastrentende waarden	1.469.052	-	-	-	1.469.052
Derivaten	-	-	-38.562	-	-38.562
Overige beleggingen	95.400	-	-	-	95.400
Totaal	2.251.423	-	-38.562	-	2.212.861

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie naar soort:				
Beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen	801.996	100,0	686.971	100,0

Ultimo 2024 en 2023 zijn geen aandelen uitgeleend.

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie naar soort:				
Staatsobligaties	467.257	30,8	502.632	34,2
Beleggingsfondsen	1.051.661	69,2	966.420	65,8
	1.518.918	100,0	1.469.052	100,0

De vastrentende waarden ultimo 2024 en 2023 bestaan volledig uit genoteerde vastrentende waarden.

Ultimo 2024 is een bedrag van € 342,7 miljoen (2023: € 52,2 miljoen) aan obligaties uitgeleend (securities lending). Voor het risico van niet-teruglevering zijn zekerheden in aandelen ontvangen tot een bedrag van € 375,1 miljoen (2023: € 54,0 miljoen).

Derivaten

De derivaten zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten (renteswaps)	-25.986	-42.495
Valutaderivaten (valutatermijncontracten)	-17.071	3.933
	-43.057	-38.562

SPA gebruikt uitsluitend derivaten voor zover dit passend is binnen het beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, moeten zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) bevinden. SPA gebruikt derivaten om het valuta- en renterisico af te dekken (dragen bij aan een vermindering van het risicoprofiel) en om een doeltreffend portefeuillebeheer te vergemakkelijken.

Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met partijen met een hoge kredietwaardigheid. Bovendien wordt zoveel mogelijk gewerkt met onderpand.

SPA maakt gebruik van onder meer de volgende derivaten:

- Renteswaps: afgesloten contracten met centrale clearing waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Met renteswaps wordt de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloed.
- Valutatermijncontracten: met Caceis afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot de verkoop van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Met valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

De derivatenposities per 31 december 2024:

Type contract	Contract-omvang	Activa	Passiva
Rentederivaten (renteswaps)	901.349	26.686	52.672
Valutaderivaten EUR/GBP	29.849	25	179
Valutaderivaten EUR/USD	575.478	301	17.231
Valutaderivaten EUR/JPY	18.705	116	103
		27.128	70.185

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Contract-omvang	Activa	Passiva
Rentederivaten (renteswaps)	1.107.202	26.977	69.472
Valutaderivaten EUR/GBP	19.399	6	108
Valutaderivaten EUR/USD	303.800	5.149	577
Valutaderivaten EUR/JPY	10.668	116	653
		32.248	70.810

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

De derivaten zijn als volgt op de balans opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2023
-onder beleggingen voor risico pensioenfonds	27.128	32.248
-onder overige schulden en overlopende passiva	-70.185	-70.810
	-43.057	-38.562

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Specificatie naar soort:		
Cash collateral	70.804	44.612
Liquide middelen	16.996	42.772
Beleggingsdebiteuren: Nog af te wikkelen transacties	123	3.698
Beleggingsdebiteuren: Dividend	321	4
Beleggingsdebiteuren: Overige	-	4.357
Beleggingscrediteuren: Nog af te wikkelen transacties	-	-43
	88.244	95.400

Ultimo 2024 is geen collateral met een negatieve waarde onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen (2023: 9.480).

Het collateral is als volgt op de balans opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2023
-onder beleggingen voor risico pensioenfonds	70.804	44.612
-onder overige schulden en overlopende passiva	-	-9.480
	70.804	35.132

2. Beleggingen voor risico deelnemers

	2024	2023
Stand per 1 januari	254.202	258.526
Premie en stortingen	366	796
Uitkeringen en onttrekkingen	-29.950	-23.831
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	11.172	18.711
Stand per 31 december	235.790	254.202

De beleggingen voor risico deelnemer zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Aandelenfonds	43.557	48.330
Obligatiefonds	79.279	88.892
Liquiditeitenfonds	115.718	118.183
Beleggingsdebiteuren en -crediteuren	-2.764	-1.203
	235.790	254.202

3. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vordering op werkgever inzake premiebijdragen C&P-garantie	-	207
Vordering op werkgever inzake premiebijdragen voor risico deelnemers	-	2
Vordering op werkgever inzake compensatie ziektekosten en AOW	28	28
Vordering op werkgever inzake kosten	-	9
Vordering uit hoofde van waardeoverdrachten risico pensioenfonds	544	11
Vordering uit hoofde van waardeoverdrachten risico deelnemers	995	17
	1.567	274

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

4. Overige activa

	31-12-2024	31-12-2023
Liquide middelen	22.287	44.425

Onder liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en onmiddelijk opeisbare banktegoeden, die niet het karakter van beleggingen hebben.
Daarnaast is onder liquide middelen de Escrowrekening ING-hiaat opgenomen. ING heeft het totaalbedrag aan pensioenhiaat van alle ingestroomde medewerkers beschikbaar gesteld aan SPA. SPA heeft dit bedrag ondergebracht in een depot, de Escrowrekening ING-hiaat. SPA zorgt voor de overheveling van het pensioenhiaat, inclusief renteopbrengsten, vanuit het depot naar de pensioenvoorziening van de medewerkers.
Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerders zijn onder overige beleggingen opgenomen.
Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

Het kredietrisico van banken wordt gemitigeerd door gebruik te maken van banken met een zo hoog mogelijke rating. Door de sectorbrede ratingverlaging van banken kan AAA niet meer worden gehanteerd, omdat er dan te weinig partijen zijn voor de vereiste transacties (m.n. swaps). Er wordt gespreid (meerdere tegenpartijen) zaken gedaan met zeer grote, gerenommeerde banken met minimaal een A-rating.

PASSIVA

5. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Beleggings-reserve	Overige reserve	Reserve algemene risico's	Totaal
Stand per 1 januari 2024	243.685	137.868	73.976	455.529
Uit bestemming saldo van baten en lasten	3.426	106.998	953	111.377
Stand per 31 december 2024	247.111	244.866	74.929	566.906

	Beleggings-reserve	Overige reserve	Reserve algemene risico's	Totaal
Stand per 1 januari 2023	257.155	90.342	68.365	415.862
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-13.470	47.526	5.611	39.667
Stand per 31 december 2023	243.685	137.868	73.976	455.529

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Aanwezig vermogen (totaal activa - schulden)	2.618.844	127,6	2.495.590	122,3
Af: (technische) voorzieningen voor risico pensioenfonds én risico deelnemers	2.051.938	100,0	2.040.061	100,0
Eigen vermogen	566.906	27,6	455.529	22,3
Af: vereist eigen vermogen	322.040	15,7	317.661	15,6
Vrij vermogen	244.866	11,9	137.868	6,7
Minimaal vereist eigen vermogen	74.929	3,7	73.976	3,6
Actuele dekkingsgraad	127,6		122,3	
Beleidsdekkingsgraad	126,0		121,8	
Reële dekkingsgraad	97,5		93,4	

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt SPA gebruik van het standaardmodel van het besluit FTK. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het pensioenfonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de toelichting in de paragraaf 'Risicobeheer en derivaten'.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt SPA zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt SPA zich in een situatie van reservetekort.

Ultimo 2024 bevindt SPA zich in situatie van een toereikende solvabiliteit (2023: toereikende solvabiliteit).

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	122,3	121,9
Toeslagen	-0,8	-4,2
Uitkeringen	0,7	0,7
Beleggingsresultaat	5,8	8,2
Wijziging DNB rentetermijnstructuur	-1,3	-4,2
Overige oorzaken	0,7	-
Kruiseffecten	0,2	-0,1
Dekkingsgraad per 31 december	127,6	122,3

De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB uitgedrukt ten opzichte van dekkingsgraad aan het begin van het verslagjaar. Dit zorgt ervoor dat de optelling van de dekkingsgraad aan het begin van het verslagjaar plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de dekkingsgraad aan het eind van het verslagjaar. Het verschil zijn de kruiseffecten. Naarmate de diverse resultaatbronnen groter zijn worden ook de effecten tussen deze resultaatbronnen (kruiseffecten) groter.

Reële dekkingsgraad

In de reële dekkingsgraad is de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat het pensioenfonds theoretisch voldoende vermogen heeft om aan de pensioenverplichtingen te voldoen én om de pensioenen volledig te verhogen met de verwachte stijging van de prijzen. De reële dekkingsgraad ultimo 2024 is 97,5%.

6. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	Technische voorzieningen
Stand per 1 januari 2024	1.785.859
Mutatie technische voorzieningen	27.797
Stand per 31 december 2024	1.813.656

	Technische voorzieningen
Stand per 1 januari 2023	1.644.490
Mutatie technische voorzieningen	141.369
Stand per 31 december 2023	1.785.859

Mutatie technische voorzieningen

	2024	2023
C&P-garantie	282	121
Rentetoevoeging	60.451	54.732
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen	-62.770	-58.938
Onttrekkingen voor uitvoeringskosten	-1.758	-1.503
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-12.707	-6.744
Wijziging DNB rentetermijnstructuur	21.969	68.088
Wijziging overige actuariële grondslagen	-2.767	4.344
Resultaat op sterfte	764	1.814
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-317	-50
Pensioeninkoop uit beschikbare premieregeling	11.150	12.585
Toeslagen	12.614	67.683
Overige resultaten	886	-763
	27.797	141.369

Het effect van de overgang in het verslagjaar op de door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024 is opgenomen onder 'wijziging overige actuariële grondslagen'. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen van € 2,8 miljoen.
Zie voor de toelichting van de overige posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

Specificatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds:

	31-12-2024	31-12-2023
Gewezen deelnemers met voortzetting	11.135	12.169
Gewezen deelnemers	876.204	895.968
Pensioentrekkenden	922.110	872.675
Schadereserve	1.824	2.145
Voorziening C&P-garantie	2.383	2.902
	1.813.656	1.785.859

Vanaf 1 januari 2014 is er geen actieve pensioenopbouw en zijn er geen actieve deelnemers meer.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De per 1 januari 2014 gesloten pensioenregeling was een hybride regeling:
- ATOS ML: een middelloonregeling die gold voor het inkomen tot € 43.356 per jaar (inclusief eindejaarsuitkering en/of vakantiegeld).
- ATOS BP: boven dit inkomen gold een beschikbare premieregeling.

De pensioen(richt)leeftijd is 65 jaar, maar het is mogelijk om eerder of later met pensioen te gaan.
Eerder zijn al de ATOS ML en BP (62,5) - een regeling met eenzelfde opzet, maar met een pensioen(richt)leeftijd van 62,5 jaar - en de twee eindloonregelingen gesloten.

De pensioenregelingen voorzien in een ouderdomspensioen, onder voorwaarden een wezenpensioen en de mogelijkheid om het overlijdensrisico voor de partner af te dekken door uitruil van ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen. ATOS BP bood de mogelijkheid om bij te sparen.

Toeslagverlening

ATOS ML heeft een voorwaardelijke toeslagverlening. Er is geen recht op toeslag en het is niet zeker óf en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening plaatsvindt. Voor de toeslagverlening wordt geen geld gereserveerd en geen premie betaald. De toeslag wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.
De toeslagen voor alle deelnemersgroepen per 1 januari 2024, zoals vastgesteld door het bestuur, is 0,71% (2023: 4,14%).

Toeslagen 1 januari 2025 niet in technische voorzieningen 31 december 2024

De toeslagen per 1 januari 2025 (2,03% voor alle deelnemersgroepen) zijn niet in de technische voorzieningen per 31 december 2024 opgenomen, omdat hierover in 2025 is besloten.

7. Voorzieningen voor risico deelnemers

	2024	2023
Stand per 1 januari	254.202	258.526
Premie en stortingen	366	796
Uitkeringen en onttrekkingen	-27.458	-23.831
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	11.172	18.711
Stand per 31 december	238.282	254.202

Vanwege onttrekkingen eind 2024 die betrekking hebben op de pensioneringen in 2025 is de voorziening voor risico deelnemers hoger dan de waarde van de beleggingen voor risico deelnemers.

8. Langlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
Escrowrekening ING-hiaat	1.003	997

Onder liquide middelen is de Escrowrekening ING-hiaat opgenomen. ING heeft het totaalbedrag aan pensioenhiaat van alle ingestroomde medewerkers beschikbaar gesteld aan SPA. SPA heeft dit bedrag ondergebracht in een depot, de Escrowrekening ING-hiaat. SPA zorgt voor de overheveling van het pensioenhiaat, inclusief renteopbrengsten, vanuit het depot naar de pensioenvoorziening van de medewerkers.
Het merendeel van de schuld heeft een looptijd van langer dan 5 jaar.

9. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Derivaten met een negatieve waarde	70.185	70.810
Ontvangen collateral	-	9.480
Afdracht loonheffing en premies	1.238	1.173
Uitkeringen	1.062	965
Te betalen administratiekosten	240	167
Te betalen adviseurskosten	101	104
Te betalen vermogensbeheerkosten	2.503	2.887
Te betalen overige kosten	168	399
Waardeoverdrachten voor risico deelnemers	586	-
	76.083	85.985

De derivaten zijn met name renteswaps, afgesloten voor de rentehedge. Door rentestijgingen hebben deze een negatieve waarde (2024: € -70,2 miljoen; 2023: € -70,8 miljoen). Voor dezelfde rentehedge zijn ook renteswaps afgesloten die bij rentestijging een positieve waardeontwikkeling laten zien (2024: € +27,1 miljoen; 2023 € +32,2 miljoen). Het saldo van deze twee posities is in 2024 afgenomen (2024: € -43,1 miljoen; 2023: € -38,6 miljoen).
Afhankelijk van de waarde van de derivaten wordt onderpand (collateral) ontvangen of verstrekt. Bij een positieve waarde van de derivaten wordt onderpand ontvangen, bij een negatieve waarde wordt onderpand verstrekt. Ultimo 2024 is geen onderpand ontvangen (2023: € 9,5 miljoen in liquiditeiten) en is € 70,8 miljoen (2023: € 44,6 miljoen) aan onderpand in liquiditeiten verstrekt. Van het verstrekte onderpand betreft € 28,7 miljoen (2023: € 13,1 miljoen) initial margin (waarborgsom) en is € 3,9 miljoen in behandeling.
Het ontvangen onderpand dient als zekerheid en moet worden terugbetaald als het contract is nagekomen en de zekerheid niet moet worden ingeroepen.

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het doel van SPA is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden, nabestaanden en arbeidsongeschikte deelnemers. Om dit doel te realiseren streeft SPA naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen. SPA wordt hierbij geconfronteerd met risico's.

Het belangrijkste risico is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat SPA niet over voldoende vermogen beschikt voor dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van algemeen geldende normen en specifieke door het FTK opgelegde normen. Als de solvabiliteit zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte is voor toeslagverlening. In het uiterste geval moet SPA de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat SPA over meer vermogen beschikt dan vereist.

	31-12-2024	31-12-2023
Het overschot/tekort op FTK-grondslagen is als volgt:		
(Technische) voorzieningen voor risico pensioenfonds én risico deelnemers	2.051.938	2.040.061
Buffers:		
S1 Renterisico	60.419	65.448
S2 Risico zakelijke waarden	218.655	212.191
S3 Valutarisico	120.166	112.196
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	75.266	76.997
S6 Verzekeringstechnisch risico	38.476	40.001
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerrisico	-	1.997
Diversificatie effect	-190.942	-191.169
Totaal S (vereiste buffers)	322.040	317.661
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	2.373.978	2.357.722
Aanwezig vermogen (totaal activa - schulden)	2.618.844	2.495.590
Overschot/tekort	244.866	137.868

SPA heeft voor de afdekking van risico's derivaatcontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het SPA het standaardmodel van het besluit FTK toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix. Verondersteld wordt dat niet alle risico's zich op hetzelfde moment zullen manifesteren (diversificatie). Dit diversificatie-effect zorgt voor een vermindering van het totaal aan vereiste buffers.

Beleid en risicobeheer

In de Pensioenwet zijn solvabiliteitsregels bepaald. Het FTK geeft invulling aan deze regels, zoals de wijze waarop solvabiliteit wordt getoetst.

Het bestuur heeft met ALM-studies een beleidskader vastgesteld, gebaseerd op de doelstellingen van SPA. Het beleidskader geeft maatregelen aan bij een benodigde verbetering van de solvabiliteit. Het beleidskader is integraal opgezet (risico's worden niet afzonderlijk maar in relatie tot elkaar beoordeeld) en geeft de ruimte (risicobudget) aan voor het beleggingsbeleid. De beleggingsadviescommissie geeft verder uitvoering aan het beleggingsbeleid, zoals met richtlijnen en rapportagestructuren.

Het solvabiliteitsrisico is één van de belangrijkste risico's.
Het is vooral de beweging van de marktrente die de solvabiliteit (in de wettelijk voorgeschreven beleidsdekkingsgraad) van SPA in gevaar kan brengen. Dit is het renterisico.

De beleggingsportefeuille bestaat uit twee delen:
- De matchingportefeuille (MP) heeft als doel de waardeontwikkeling van de pensioenverplichting voor een bepaald percentage te volgen.
- De Return-portefeuille heeft als doel waarde toe te voegen aan de totale portefeuille.

Door de opzet van de matchingportefeuille is de afdekking van het renterisico afhankelijk van de hoogte van de rente. Het pensioenfonds hanteert hiervoor een rentestaffel. Hoe hoger de rente, hoe hoger de afdekking. In het laatste kwartaal van 2023 is de dynamische staffel niet als automatisme toegepast bij daling van de 20 jaarsrente door het niveau van 2,75%. Na discussie binnen het bestuur, is vanuit risicoreductie oogpunt besloten om de renteafdekking niet te verlagen als gevolg van de rentedaling. In 2024 is de rente een aantal maal boven de 2,75% uitgekomen en er weer onder gezakt, maar is dit standpunt gehandhaafd.

Een risico is dat de pensioenverplichting zich anders ontwikkelt dan de matchingportefeuille. Aan de pensioenverplichtingskant wordt dit risico beperkt door minimaal een keer per kwartaal de actuele kasstromen te berekenen, die dan als actuele benchmark gelden. Aan de beleggingskant wordt dit risico beperkt door deze actualisatie van de benchmark en door een beperkt aantal staatsobligaties toe te staan in de matchingportefeuille. De ontwikkeling van de pensioenverplichtingen en de matchingportefeuille wordt gevolgd met rapportages, waarbij wordt beoordeeld of de strategische renteafdekking werkt en wat de effecten zijn van diverse ontwikkelingen met ex post afwijkingen (zoals spread-ontwikkelingen).

Het doel van de Return-portefeuille is extra rendement te realiseren ten opzichte van de matchingportefeuille. De doelstelling is een totaal verwacht rendement van minstens de performance vergelijkingsbenchmark, die samengesteld is uit een gewogen vijftal benchmarks van de verschillende asset categorieën. Om het risico van een (te) eenzijdige visie op de markten te voorkomen is de Return-portefeuille verspreid over meer dan één vermogensbeheerder en twee portefeuilles.

Over de beleggingsportefeuille wordt marktrisico gelopen.

S1 - S4 Marktrisico's

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico en het valutarisico. Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies door een verandering van marktfactoren. Marktfactoren zijn bijvoorbeeld marktprijzen van aandelen, vastgoed en private equity (prijsrisico), maar ook valutakoersen (valutarisico) en rentes (renterisico).

De strategie van SPA met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst volgens de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overallmarktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

De mate waarin de beleggingsportefeuille gevoelig is voor het rente, prijs- en valutarisico is hierna toegelicht. Vervolgens zijn de overige risico's toegelicht.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente. Dit risico bestaat doordat beleggingen en verplichtingen niet in dezelfde mate gevoelig zijn voor rentebewegingen. Het renterisico neemt af naarmate de looptijd van de beleggingen meer overeenkomt met de looptijd van de verplichtingen.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten met duration. Duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor rentebewegingen weer.

	31-12-2024		31-12-2023	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (excl. derivaten)	1.518.918	6,3	1.469.052	5,9
Vastrentende waarden (incl. derivaten)	1.475.861	11,5	1.430.490	11,9
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	1.813.656	14,0	1.785.859	14,4

Een verschuiving van 1 procentpunt naar boven of beneden van de gemiddelde rente betekent een verandering van de omvang van de pensioenverplichtingen van circa 14,0% (2023: circa 14,4%).

Ultimo 2024 is de duration van de beleggingen aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen ('duration-mismatch'). Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Renterisico's worden afgedekt met renteswaps en vastrentende waarden. Zoals aangegeven wordt het renterisico in de matchingportefeuille voor een (strategisch) deel afgedekt. SPA heeft de afdekking van het renterisico in 2024 gehandhaafd op 60%.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd op basis van 'look through' is als volgt:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	458.279	29,8	402.212	27,7
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	259.111	16,9	332.307	22,9
Resterende looptijd > 5 jaar	818.051	53,3	716.590	49,4
	1.535.441	100,0	1.451.109	100,0

S2 en S4 Prijsrisico

Het prijsrisico is het risico van waardewijzigingen door prijsontwikkelingen, veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde (waardewijzigingen direct in het saldo van baten en lasten verwerkt), zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door spreiding en beperking van het risicobudget.

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie participaties in vastgoedbeleggings-instellingen naar sector op basis van 'look through':				
Participaties in vastgoedmaatschappijen	15.896	100,0	15.235	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie participaties in vastgoedbeleggings-instellingen naar regio op basis van 'look through':				
Europa EU	717	4,5	691	4,5
Europa niet EU	236	1,5	262	1,7
Noord-Amerika	10.181	64,1	9.652	63,4
Midden- en Zuid-Amerika	82	0,5	141	0,9
Azië, excl. Japan	1.774	11,2	1.531	10,1
Pacific	1.906	12,0	2.315	15,2
Overige	1.000	6,2	643	4,2
	15.896	100,0	15.235	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar sector op basis van 'look through':				
Basismaterialen	28.754	3,7	31.971	4,8
Communicatie diensten	69.428	8,9	53.861	8,1
Cyclische consumptiegoederen	95.437	12,2	79.765	12,0
Defensieve consumptiegoederen	40.919	5,2	42.164	6,3
Energie	29.737	3,8	30.883	4,6
Financiële dienstverlening	147.968	18,9	119.879	18,0
Gezondheidszorg	72.879	9,3	71.777	10,8
Industrie	66.607	8,5	60.088	9,0
Nutsbedrijven	14.982	1,9	13.944	2,1
Technologie	213.992	27,4	162.322	24,3
Overige	713	0,2	1.096	-
	781.416	100,0	667.750	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar regio op basis van 'look through':				
Europa EU	64.591	8,3	64.637	9,7
Europa niet EU	37.159	4,8	37.554	5,6
Noord-Amerika	449.191	57,5	363.221	54,4
Midden- en Zuid-Amerika	12.893	1,7	14.468	2,2
Azië, excl. Japan	151.616	19,4	126.446	18,9
Pacific	45.553	5,8	43.835	6,6
Overige	20.413	2,5	17.589	2,6
	781.416	100,0	667.750	100,0

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van de vreemde valuta ten opzichte van de euro daalt. Dit geldt voor beleggingen met een prijs niet in euro's.
Het beleid van SPA voor de middelloon- en eindloonregeling is dat het valutarisico voor de Amerikaanse dollar, Britse Pond en Japanse Yen voor 50,0% wordt afgedekt.

Het beleid van SPA voor de beschikbare premieregeling is volledige afdekking van de risico's voor Amerikaanse Dollar, Japanse Yen en Britse Pond door het afsluiten van valutatermijncontracten.

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten op basis van 'look through':

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2024	Nettopositie na afdekking 2023
Euro (EUR)	1.126.777	390.319	1.517.096	1.462.148
Australische Dollar (AUD)	11.036	-3	11.033	10.896
Canadese Dollar (CAD)	24.851	-29	24.822	22.579
Zwitserse Frank (CHF)	14.577	-	14.577	16.411
Deense Kroon (DKK)	4.297	-	4.297	4.994
Brits Pond Sterling (GBP)	30.335	-16.874	13.461	16.062
Hongkongse Dollar (HKD)	44.813	-	44.813	35.983
Japanse Yen (JPY)	54.148	-37.860	16.288	17.069
Noorse Kroon (NOK)	774	-	774	994
Israëlische Sjekel (ILS)	619	-	619	499
Zweedse Kroon (SEK)	4.675	-	4.675	4.847
Singaporese Dollar (SGD)	1.971	-	1.971	1.821
US Dollar (USD)	729.935	-350.719	379.216	321.090
Nieuw Zeelandse Dollar (NZD)	323	-	323	350
Overige	262.253	-1.366	260.887	244.490
	2.311.384	-16.532	2.294.852	2.160.233

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat een tegenpartij niet in staat is aan zijn (betalings)verplichting te voldoen. Dit risico speelt vooral bij vastrentende waarden. SPA heeft zijn vermogensbeheer volledig uitbesteed. In het uitbestedingsbeleid zijn maatregelen genoemd om dit kredietrisico te beperken c.q. uit te sluiten. De kredietwaardigheid van de tegenpartij en de spreiding over meer partijen is bijvoorbeeld een belangrijke voorwaarde om dit risico te beperken.

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar soort op basis van 'look through':				
Staatsobligaties	670.121	43,6	833.240	57,4
Bedrijfsobligaties	643.343	41,9	467.549	32,2
Hypotheken	221.977	14,5	5.044	0,4
Inflation linked bonds	-	-	461	-
Geldmiddelen	-	-	144.815	10,0
	1.535.441	100,0	1.451.109	100,0

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio op basis van 'look through':				
Europa EU	973.371	63,4	957.629	66,0
Europa niet EU	105.477	6,9	94.968	6,5
Noord-Amerika	278.580	18,1	251.094	17,3
Midden- en Zuid-Amerika	20.337	1,3	25.049	1,7
Azië, excl. Japan	61.030	4,0	47.458	3,3
Pacific	84.858	5,5	63.421	4,4
Overige	11.788	0,8	11.490	0,8
	1.535.441	100,0	1.451.109	100,0

De kredietwaardigheid van debiteuren van de vastrentende portefeuille op basis van 'look through' is in het volgende overzicht weergegeven:

	31-12-2024		31-12-2023	
		In %		In %
AAA	188.340	12,3	152.757	10,5
AA	607.330	39,6	402.477	27,7
A	391.551	25,5	249.000	17,2
BBB	176.277	11,5	203.127	14,0
Lager dan BBB	66.098	4,3	70.836	4,9
Geen rating (m.n. deposito's of repo's die van nature geen rating hebben)	105.845	6,8	372.912	25,7
	1.535.441	100,0	1.451.109	100,0

Kredietrisico speelt ook een grote rol bij derivaten. Dit risico wordt onder meer beperkt door strikte toepassing van het uitbestedingsbeleid. Daarnaast heeft SPA in het mandaat van de beheerder van de matchingportefeuille voorwaarden opgenomen die de risico's bij derivaten voldoende beperken. Een belangrijke voorwaarde daarbij is het vereiste van collateral (onderpand) voor de openstaande positie. Ultimo 2024 is geen onderpand ontvangen (2023: € 9,5 miljoen). Ultimo 2024 is € 70,8 miljoen aan onderpand verstrekt in liquiditeiten en € 7,1 miljoen in (staats)obligaties (2023: € 44,6 miljoen aan onderpand verstrekt in liquiditeiten en € 30,5 miljoen in (staats)obligaties).

S6 Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn het langleven- en overlijdensrisico.

Langlevenrisico

Het belangrijkste verzekeringstechnische risico is het langlevenrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de bepaling van de technische voorzieningen. De opbouw van het pensioenvermogen volstaat dan niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetafel AG2024 met adequate correcties voor ervaringssterfte (ervaringssterfte-tabel "Mercer Hoog") is het langlevenrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat SPA in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico is uitgedrukt in risicokapitalen. Het overlijdensrisico is niet herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan SPA op korte termijn niet aan haar verplichtingen voldoen. Het gaat hierbij dus om de kortere termijn, bij de overige risico's vooral de langere termijn (solvabiliteit).
Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten. De beleggingsportefeuille is heel liquide.

S8 Concentratierisico

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico’s kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio’s, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van beleggingen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Als aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.
Grote posten zijn een vorm van concentratierisico. Een grote post is een post die meer dan 2% van het balanstotaal is. Om dit te bepalen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur (land of tegenpartij) worden gesommeerd. De grote posten zijn in het volgende overzicht weergegeven:

	31-12-2024	31-12-2023
Belgische staat	88.405	153.826
Franse staat	95.229	96.290
Oostenrijkse staat	-	53.160
Nederlandse staat	-	52.353
Duitse staat	88.682	-
BlackRock Global Funds - Euro Short Duration Bond (Vastrentende waarden)	-	278.085
iShares ESG Screened Global Corporate Bond Index Fund (Vastrentende waarden)	244.484	227.002
BlackRock ICS Euro Ultra Short Bond Fund (Vastrentende waarden)	-	122.642
State Street Emerging Markets Local Currency Government Bond Index Fund (Vastrentende waarden)	119.497	115.109
Blackrock ICS Euro Liquid Environmentally Aware Fund (Vastrentende waarden)	304.661	94.815
GMO High Yield Fund (Vastrentende waarden)	88.169	88.599
AeAM Dutch Mortgage Fund 2 (Vastrentende waarden)	197.970	-
BlackRock CCF Developed World ESG Screened Index Fund (Aandelen)	304.406	268.572
Northern Trust World Custom ESG Equity Index Fund (Aandelen)	304.071	250.410
iShares Emerging Markets Index Fund (Aandelen)	102.560	88.624
Northern Trust UCITS FGR Fund - Emerging Markets Custom ESG Equity Index Fund (Aandelen)	90.959	79.365

Bovenste tabel laat de grootste beleggingen van de portefeuille zien. Deze beleggingen bestaan uit directe beleggingen in (semi) staatsobligaties en fondsbeleggingen. Deze fondsbeleggingen kennen allen een grote spreiding in onderliggende beleggingen. Het concentratierisico van deze fondsbeleggingen is dan ook beperkt. De obligatiebeleggingen kennen een relatief goede kredietwaardigheid en zijn liquide waardoor ze goed verhandelbaar zijn. Vanwege deze eigenschappen is het concentratierisico beperkt.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden beheerst door hoge kwaliteitseisen te stellen aan de bij de uitvoering betrokken organisaties op het gebied van interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Ultimo 2024 is de beleggingsportefeuille ondergebracht bij BlackRock (65,4% van de portefeuille) en Grantham, Mayo Van Otterloo (GMO; 3,7% van de portefeuille) en State Street Global Advisors (SSgA; 5,1% van de portefeuille), Northern Trust Asset Management (16,7% van de portefeuille), AEGON Asset Management (8,4% van de portefeuille) en Caceis (0,7% van de portefeuille).

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V. Met Achmea Pensioenservices N.V. is een overeenkomst en een SLA afgesloten.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de vermogensbeheerders, custodian en pensioenuitvoerder met performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste internebeheersingsrapportages (ISAE-rapportages).

Omdat hiermee sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's, zijn hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Systeemrisico

Het systeemrisico is het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor SPA niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark. De mate van het actief beheerrisico is bepaald aan de hand van de total expense ratio.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is een relatie tussen SPA en Atos Nederland B.V. en zijn rechtsopvolgers. De belangrijkste afspraken die sinds 27 november 2014 met Atos nog gelden, zijn enkele afspraken over samenwerking, informatie-uitwisseling en het faciliteren van diverse materiële en immateriële ondersteuning.

Transacties met bestuurders

De beloning van bestuurders is toegelicht bij de pensioenuitvoeringskosten (zie "6. Toelichting op de staat van baten en lasten"). Er zijn geen leningen verstrekt aan en er zijn geen vorderingen op (voormalige) bestuurders. Vier bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van SPA.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

SPA heeft per 1 januari 2024 een nieuwe pensioenbeheerovereenkomst afgesloten met Achmea Pensioenservices N.V. voor 3 jaar. Deze overeenkomst eindigt per 31 december 2026. SPA heeft de mogelijkheid tot tussentijdse opzegging bij een besluit tot ontbinding. De jaarlijkse vaste vergoeding bedroeg in 2024 € 0,9 miljoen (2023: € 0,7 miljoen). De totale verplichting voor de resterende looptijd ultimo 2024 is € 1,8 miljoen (ultimo 2023: € 2,2 miljoen).

SPA heeft per 2023 een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met Montae & Partners voor het pensioenbureau voor 3 jaar. Deze overeenkomst eindigt per 31 december 2025. Wanneer SPA fuseert met een ander fonds of liquideert kan het contract tussentijds worden opgezegd. De jaarlijkse vaste vergoeding bedroeg in 2024 € 0,6 miljoen (2023: € 0,6 miljoen). De totale verplichting voor de resterende looptijd ultimo 2024 is € 0,6 miljoen (ultimo 2023: € 1,2 miljoen).

Onderpand met betrekking tot derivaten

Ultimo 2024 is geen onderpand ontvangen in liquiditeiten (2023: € 9,5 miljoen) door een positieve waardeontwikkeling van de derivaten. Ultimo 2023 staat het ontvangen onderpand niet ter vrije beschikking.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn na de balansdatum geen gebeurtenissen geweest van dien aard dat een wezenlijk ander beeld zou ontstaan van de financiële positie per einde 2024 dan op grond van dit jaarrapport kan worden verkregen.

Concentratie beleggingen

SPA had in 2024 een hoge concentratie van beleggingen in directe beleggingen in (semi) staatsobligaties en fondsbeleggingen. Deze fondsbeleggingen kennen allen een grote spreiding in onderliggende beleggingen. Het concentratierisico van deze fondsbeleggingen is dan ook beperkt. De obligatiebeleggingen kennen een relatief goede kredietwaardigheid en zijn liquide waardoor ze goed verhandelbaar zijn. Vanwege deze eigenschappen is het concentratierisico beperkt.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

10. Premiebijdragen voor risico pensioenfonds

	2024	2023
Premiebijdragen van werkgever (C&P-garantie)	288	132
Premiebijdragen van werkgever (ICI-garantie)	-	121
	288	253

Vanaf 1 januari 2014 is er geen actieve pensioenopbouw meer. Er zijn geen actieve deelnemers meer en er wordt geen premie meer door de sponsor afgedragen.
De premiebijdragen van de werkgever in 2024 zijn de premiebijdragen voor oud-Philips-medewerkers (C&P-garantie), afhankelijk van de indexatie van Philips.
In 2023 heeft de werkgever ook premie bijgedragen voor oud-ICI Nederland-medewerkers (ICI-garantie), afhankelijk van het minimaal bereikbare pensioen als de deelnemer indienst was gebleven bij ICI Nederland.

11. Premiebijdragen voor risico deelnemers

	2024	2023
Premiebijdragen voor risico deelnemers	19	22

De premiebijdragen voor risico deelnemers zijn de overheveling van het pensioenhiaat, inclusief renteopbrengsten, vanuit het depot (Escrowrekening ING-hiaat) naar de pensioenvoorziening van de medewerkers.

De kostendekkende premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt over 2024 € 352.000. Dit betreft de C&P-garantie en het ING-hiaat.

De feitelijk betaalde premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt over 2024 € 307.000. Dit betreft de C&P-garantie en het ING-hiaat.

12. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Aandelen	2.136	162.510	-305	164.341
Vastrentende waarden	24.610	31.559	-1.218	54.951
Derivaten	-5.445	-15.425	-	-20.870
Overige beleggingen	3.093	-	-	3.093
Overige opbrengsten en lasten	1.609	-	-3.207	-1.598
	26.003	178.644	-4.730	199.917

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Aandelen	30.252	60.689	-830	90.111
Vastrentende waarden	11.401	95.424	-2.468	104.357
Derivaten	-745	35.866	-	35.121
Overige beleggingen	5.547	-	-	5.547
Overige opbrengsten en lasten	510	-	-3.391	-2.881
	46.965	191.979	-6.689	232.255

In tegenstelling tot de in het bestuursverslag opgenomen paragraaf "Kosten pensioenfonds" zijn hier alleen de kosten van vermogensbeheer opgenomen die door de custodian en vermogensbeheerders direct bij het pensioenfonds in rekening zijn gebracht. De kosten voor 2024 bestaan voor € 2,0 miljoen (2023: € 4,0 miljoen) uit beheervergoedingen en performancevergoedingen, voor € 1,9 miljoen (2023: € 1,9 miljoen) uit overige vermogensbeheerkosten (o.a. kosten voor advies, bewaarloon en beleggingsadministratie) en voor € 0,8 miljoen (2023: € 0,8 miljoen) uit doorbelasting van uitvoeringskosten aan vermogenskosten.
De beheervergoedingen 2024 zijn onder meer lager door lagere fees BlackRock in 2024.
De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2024 € 1,1 miljoen (2023: € 7,5 miljoen).

13. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

2024	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	-	11.459	-287	11.172

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	-	18.675	36	18.711

In 2024 is € 0,3 miljoen aan management fee in rekening gebracht.
In 2023 is € 0,4 miljoen aan management fee en € -0,4 miljoen aan performance fee in rekening gebracht. Per saldo een bate van € 36.000.

14. Overige baten

	2024	2023
Restitutie ANW premie	-	17
Kostenbesparing aan- en verkopen beleggingen risico deelnemers	18	15
	18	32

15. Pensioenuitkeringen

	2024	2023
Ouderdoms- en vroegpensioen	55.635	51.771
Partnerpensioen	6.896	6.543
Wezenpensioen	175	220
Arbeidsongeschiktheidspensioen	284	165
Afkopen	92	108
	63.082	58.807

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 592,51 (2023: € 594,89) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

De toeslag op de uitkeringen per 1 januari 2024, zoals vastgesteld door het bestuur, is 0,71% (2023: 4,14%).
De pensioenuitkeringen in 2024 zijn onder meer hoger door een eenmalige herstelactie met betrekking tot inkoopfactoren 2023 waardoor de pensioenuitkeringen met terugwerkende kracht zijn verhoogd. In 2024 betreft het een totaal bedrag van 56 duizend euro.

16. Pensioenuitvoeringskosten

	2024	2023
Salaris- en administratiekosten	1.799	1.473
Adviseurs- en controlekosten	310	278
Overige kosten	685	736
Kosten toeberekend aan vermogensbeheer	-817	-819
	1.977	1.668

Salaris- en administratiekosten zijn in vergelijking met 2023 toegenomen. Dit komt door gestegen kosten voor pensioenuitvoerder APS en bestuursondersteuning.
De bijdrage aan toezichtskosten van DNB en AFM in 2024 is 187 (2023: 229).
Een deel van de algemene pensioenuitvoeringskosten is toeberekend aan vermogensbeheer.

Honoraria onafhankelijke accountant

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2024			
Controle van de jaarrekening	56	-	56
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	56	-	56

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2023			
Controle van de jaarrekening	51	-	51
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	51	-	51

Bovenstaand is opgegeven de in het verslagjaar ten laste gebrachte honoraria voor controle van de jaarrekening en verslagstaten en de honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de onafhankelijke accountant. Deze werkzaamheden zijn voor 2024 en 2023 uitgevoerd door Baker Tilly Netherlands N.V.

Naleving wet- en regelgeving

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat SPA in het verslagjaar 2024 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

Personeelsleden

Bij SPA waren ultimo 2024 geen werknemers in vaste dienst.

Bezoldiging bestuurders

Bestuursleden ontvangen een vergoeding van SPA. Voor de bestuursvoorzitter en de voorzitter van de BAC bedraagt die vergoeding € 45.000 per jaar en voor de overige bestuursleden € 30.000 per jaar. Daarnaast worden reis-, verblijfs- en opleidingskosten vergoed.

17. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2024	2023
C&P-garantie	282	121
Rentetoevoeging	60.451	54.732
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen	-62.770	-58.938
Onttrekkingen voor uitvoeringskosten	-1.758	-1.503
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-12.707	-6.744
Wijziging DNB rentetermijnstructuur	21.969	68.088
Wijziging overige actuariële grondslagen	-2.767	4.344
Resultaat op sterfte	764	1.814
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-317	-50
Pensioeninkoop uit beschikbare premieregeling	11.150	12.585
Toeslagen	12.614	67.683
Overige resultaten	886	-763
	27.797	141.369

C&P-garantie
Deze post bestaat uit de lasten van de in het verslagjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening voor bepaalde oud-Philips-medewerkers.

Toeslagen
Deze post bestaat uit de lasten van de in het verslagjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. Het bestuur heeft in het verslagjaar besloten per 1 januari 2024 toeslagen toe te kennen van 0,71% voor alle deelnemersgroepen.
Het bestuur streeft ernaar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de prijsontwikkeling. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Er is geen recht op toeslag en het is niet zeker óf en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening plaatsvindt. Voor de toeslagverlening wordt geen geld gereserveerd en geen premie betaald. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

De toeslag per 1 januari 2025 zoals vastgesteld door het bestuur is 2,03% voor alle deelnemersgroepen. De toeslagen per 1 januari 2025 zijn niet in de technische voorzieningen per 31 december 2024 opgenomen, omdat hierover in 2025 is besloten.

Rentetoevoeging
De technische voorzieningen zijn in het verslagjaar opgerent met 3,439% (2023: 3,264%). Dit is de éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2023.

Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen
Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen zijn vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorzieningen is het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het verslagjaar.

Onttrekkingen voor uitvoeringskosten
In de technische voorzieningen is een voorziening opgenomen voor de dekking van toekomstige administratie- en excassokosten. Een deel van deze voorziening valt vrij door het doen van uitkeringen en door het maken van kosten in het verslagjaar.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten
De hieronder opgenomen toename van de technische voorzieningen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

Wijziging DNB rentetermijnstructuur
Het verloop van de technische voorzieningen is gebaseerd op de rentetermijnstructuur per 31 december 2023. Ultimo verslagjaar vindt een omrekening plaats naar de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2024. Het effect van deze omrekening is hieronder opgenomen.

Wijziging overige actuariële grondslagen
Hieronder is opgenomen de overgang in het verslagjaar op de door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024.

Resultaat op sterfte
Door overlijden valt het deel van de technische voorzieningen met betrekking tot ouderdomspensioen vrij. Maar door overlijden gaan nabestaandenpensioenen in, waarvoor een toevoeging aan de technische voorzieningen nodig is. Per saldo nemen de technische voorzieningen door overlijden toe.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid
Bij arbeidsongeschiktheid wordt de toekomstige pensioenopbouw voortgezet en kan een arbeidsongeschiktheidspensioen toegekend worden. De ontstane schade vanuit arbeidsongeschiktheid is minder dan verondersteld en daarom zijn de technische voorzieningen afgenomen.

Pensioeninkoop uit beschikbare premieregeling
Uit de beschikbare premieregeling valt:
- bij overlijden voor pensioeninkoop een kapitaal vrij, dat wordt aangewend voor inkoop van nabestaandenpensioen;
- bij pensionering voor pensioeninkoop een kapitaal vrij, dat wordt aangewend voor inkoop van pensioen;
- bij ontslag een kapitaal vrij, dat kan worden aangewend voor inkoop van pensioen.

Overige resultaten

Een aantal oorzaken leidt tot overige resultaten:
- Vervroeging en uitstel van ingang van pensioen door hantering van sekse-neutrale vervroegings- en uitstelfactoren.
- Uitruil en omzetting van pensioensoorten (bijvoorbeeld uitruil van nabestaandenpensioen in een hoger ouderdomspensioen) door hantering van sekse-neutrale vervroegings- en uitstelfactoren.

18. Mutatie voorzieningen voor risico deelnemers

	2024	2023
Premie en stortingen	366	796
Uitkeringen en onttrekkingen	-27.458	-23.831
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	11.172	18.711
	-15.920	-4.324

Vanwege onttrekkingen eind 2024 die betrekking hebben op de pensioneringen in 2025 is de mutatie voorzieningen voor risico deelnemers ongelijk aan de mutatie van de beleggingen voor risico deelnemers.

19. Saldo waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds

	2024	2023
Inkomende waardeoverdrachten	-406	-723
Uitgaande waardeoverdrachten	10.552	7.481
	10.146	6.758

Dit is de ontvangst van of betaling aan pensioenfonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen zijn aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.
Pensioenfondsen mogen volgens de Pensioenwet geen waardeoverdrachten uitvoeren als de beleidsdekkingsgraad lager dan 100% is.

	2024	2023
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
-toevoeging aan de technische voorzieningen	405	805
-onttrekking aan de technische voorzieningen	-13.112	-7.549
	-12.707	-6.744

	2024	2023
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
-overgenomen pensioenverplichting	1	-82
-overgedragen pensioenverplichting	2.560	68
	2.561	-14

20. Saldo waardeoverdrachten voor risico deelnemers

	2024	2023
Uitgaande waardeoverdrachten	12.955	7.328

Belastingen

De activiteiten van SPA zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het resultaat over 2024 is volledig gemuteerd in de reserves van het pensioenfonds. Er zijn geen statutaire bepalingen inzake de resultaatverdeling. Nadat de voorzieningen en reserves op een voldoende peil zijn gebracht, wordt jaarlijks het resultaat van het pensioenfonds ten gunste dan wel ten laste van de overige reserve gebracht.

Ondertekening

Rijswijk, 13 juni 2025

Stichting Pensioenfonds Atos

Het bestuur

Sako Zeverijn
Voorzitter

Louis Alting
Secretaris

Leon Ramselaar
Lid

Hugo Nieuwenhuijse
Lid

Kees Wim van den Herik
Lid

Wim Boogaard
Vicevoorzitter

De raad van toezicht

Jacqueline Verhulst
Voorzitter

Bert Oostdam
Lid

Joyce van Dorssen
Lid

OVERIGE GEGEVENS

1 UITVOERINGSOVEREENKOMST

De uitvoeringsovereenkomst met de werkgever Atos Nederland B.V. is per 27 november 2014 door de werkgever opgezegd. De belangrijkste afspraken die sinds 27 november 2014 met Atos nog gelden, zijn enkele afspraken over indexatie van oud Philips medewerkers, samenwerking, informatie-uitwisseling en het in beperkte omvang faciliteren van diverse materiële en immateriële wederzijdse ondersteuning.

2 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Atos te Rijswijk is aan Phenox Consultants B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Atos, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Omdat Phenox Consultants B.V. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Phenox Consultants B.V. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 25.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.250.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luidden.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven rekenregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 135 van de Pensioenwet omdat de risicohouding behorend bij de beschikbare premieregeling niet tijdig is onderzocht.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Atos is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Rotterdam, 13 juni 2025

R. Wagenaar AAG

Verbonden aan Phenox Consultants B.V.

3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds Atos

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Pensioenfonds Atos te Rijswijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Atos op 31 december 2024 en van het saldo van baten en lasten over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Atos zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan de uitvoeringsorganisaties

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen, de financiële administratie en de pensioenadministratie uitbesteed aan respectievelijk CACEIS Bank, State Street Global Advisors Netherlands B.V., BlackRock (Netherlands) B.V., GMO LLC en Achmea Pensioenservices N.V. (hierna gezamenlijk: 'de uitvoeringsorganisaties').

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door CACEIS Bank en State Street Global Advisors Netherlands B.V. en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door Achmea Pensioenservices N.V. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de uitvoeringsorganisatie verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen. Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van de uitvoeringsorganisatie, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3000A- en 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de uitvoeringsorganisatie met het bestuur van het pensioenfonds. Op basis daarvan evalueren wij de in de Standaard 3000A- en 3402 type II-rapportages beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2024 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan de uitvoeringsorganisatie.
Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. Het bestuur heeft op grond van de overeenkomst met de beleggingsadministrateur van de beleggingen voor risico van het pensioenfonds opdracht gegeven de klantrapportage waarin begrepen de informatie inzake de beleggingen en beleggingsopbrengsten, ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden. De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 23 miljoen.

De accountant van de service organisatie van de beleggingsadministratie heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken, het controledossier van de accountant beoordeeld en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd waaronder werkzaamheden ten aanzien van de aanwezige beheersingsmaatregelen op het niveau van de Stichting.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten verkregen.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de stichting en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan. Het bestuur van de stichting heeft aandacht voor risicomanagement, passend bij de omvang van de organisatie. Op deze plaats verwijzen wij naar hoofdstuk 6 Risicomanagement in het bestuursverslag.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, de periodieke incidenten- en compliance rapportages, het lezen van notulen van relevante vergaderingen en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de sleutelfunctiehouders. Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- inzicht verkrijgen hoe de Stichting het gebruik van informatietechnologie (IT) beheerst en de invloed daarvan op de jaarrekening, inclusief het risico van cybersecurity incidenten die een materieel effect kunnen hebben op de jaarrekening.
- evaluatie van nevenfuncties van bestuursleden, met speciale aandacht voor procedures en governance met betrekking tot mogelijke belangenconflicten.
- evaluatie van correspondentie met regelgevende en toezichthoudende instanties (inclusief DNB en AFM).

Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de Stichting van toepassing is en hebben de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening:

- Pensioenwet;
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (ftk);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Wij hebben, samen met onze fraudedeskundigen, de risicofactoren voor fraude en niet-naleven van weten regelgeving geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording als niet relevant gezien de aard van de opbrengsten en aangezien de mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording beperkt zijn. De interne beheersingsomgeving ligt voor een groot deel bij een onafhankelijke derde partij. Deze derde partij voert voor het fonds de beleggingsadministratie en custodian activiteiten uit. Bij de processen is een ISAE 3402 Type II rapportage over de periode van 1 oktober 2022 t/m 30 september 2024 inclusief accountantsverklaring van de externe accountant van de derde partij en een bridge letter over de periode van 1 oktober 2024 t/m 31 december 2024 van de derde partij opgeleverd. Wij hebben deze rapportage inclusief accountantsverklaring beoordeeld. Op basis van vorenstaande achten wij de gelegenheid om bewust te sturen in de opbrengstverantwoording niet aanwezig.

Op basis van het bovenstaande hebben wij het volgende frauderisico geïdentificeerd en hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd om dit risico te ondervangen.

Geïdentificeerde frauderisico

1a. Het risico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Wij onderkennen het risico op het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur. Dit risico merken wij aan als frauderisico, omdat het bestuur in staat is om de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen om zo hierdoor een betere dekkingsgraad te presenteren.

1b. Controlewerkzaamheden en observaties

Om dit risico te mitigeren hebben wij de volgende gegevensgerichte werkzaamheden verricht:

- het beoordelen van de mate van invloed/betrokkenheid van het bestuur bij het administratieve proces, het proces omtrent het opmaken van de jaarrekening en de toegang tot de financiële systemen;
- specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken;
- de bespreking van de frauderisico's binnen het controleteam en met het bestuur mede aan de hand van de fraudedriehoek;

- een analyse op de memoriaalboekingen en eindejaar boekingen. Gezien de beperkte omvang van de memoriaalboekingen zijn alle memoriaalboekingen integraal beoordeeld;
- wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Onderdeel van onze evaluatie betreft de toets op de aangeleverde documentatie van de adviserend actuaris en de controle door de externe actuaris. Het controleteam heeft gedurende het proces nauw contact gehad met de betrokken actuarissen en de uitgevoerde werkzaamheden en oordeelsvorming beoordeeld. Belangrijke onderdelen in deze beoordeling betreffen: beoordeling van benchmarkinformatie inzake de performance, backtesting van posities en beoordeling van ontwikkelingen ten opzichte van voorgaande jaren;
- bestuderen van de notulen van de bestuursvergaderingen;
- het beoordelen van ongebruikelijke transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om en transacties met verbonden partijen;
- het beoordelen van de fraude risico`s bij de serviceorganisaties middels het beoordelen van de ISAE-3402 rapportages van de serviceorganisaties.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het pensioenbureau.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste 12 maanden na vaststellen van de jaarrekening. Wij verwijzen naar de paragraaf Continuïteit in de algemene toelichting van de jaarrekening.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht ten aanzien van de gehanteerde continuïteitsveronderstelling:
- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante elementen bevat en consistent is met onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteitseisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het vaststellen dat de toelichting zoals opgenomen in de jaarrekening adequaat zijn.

De resultaten van onze procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.
Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel;
- belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 13 juni 2025

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

S.M. Turenhout RA

BIJLAGE

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2024		2023	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig verslagjaar		78		86
Ingang pensioen	-2		-5	
Revalidering	-6		-2	
Overlijden	-		-1	
		-8		-8
Stand einde verslagjaar		70		78
Gewezen deelnemers				
Stand vorig verslagjaar		11.747		12.186
Ingang pensioen	-358		-324	
Revalidering	6		2	
Overlijden	-23		-32	
Waardeoverdrachten	-139		-87	
Afkoop emigratie / klein pensioen	-3		-2	
Andere oorzaken	-		4	
		-517		-439
Stand einde verslagjaar		11.230		11.747
Pensioentrekkenden				
Stand vorig verslagjaar		4.094		3.782
Ingang pensioen	360		329	
Toekenning nabestaandenpensioen	53		63	
Overlijden	-63		-46	
Afkopen	-26		-21	
Andere oorzaken*	-13		-13	
		311		312
Stand einde verslagjaar		4.405		4.094
		15.705		15.919

*Waarvan 12 geëxpireerde wezenpensioentrekkenden in 2024 en 12 geëxpireerde wezenpensioentrekkenden in 2023.